

ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λύκος καὶ Γύφτος (μῦθος) ὑπὸ Ἀγα-
θακλίου Γ. Κωνσταντινίδου. — Ὑμνος εἰς
τὴν πρόσοδον. Ἐκ τῆς Ὑγιεινῆς τοῦ ἑ-
ρωτοῦ Πυλίου Μαντεγάτσα ὑπὸ Στ. Μαρ-
τζώκη. — Αἰώρων Βάθια: Τὰ ῥόδα τῆς
Ἀφροδίτης. Μάνας πόνος (πονήματα)
ὑπὸ Μ. Δ. Φραγκοῦδη. — Ἄχαρα: Καλὴ
καρδιὰ διήγημα ὑπὸ Ἀχιλλέως Γεωργιάδου.
— Εἰσαγωγὴ εἰς τὰς νεφέλας τοῦ Ἀ-
ριστοφάνους ὑπὸ Θ. Φλογαίτου. — Περὶ
προστατευτικοῦ χρωματισμοῦ τῶν
ζῶων καὶ τῆς ἀπομιμήσεως αὐτοῦ,
ὑπὸ Θ. Σκούρου. — Ὁ θρίαμβος τοῦ
θανάτου, Γαβριὴλ Δ' Ἀννούτσιου,
ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζώκη. — Ἑβδομ.
Φιλολογικὴ Ἐπιθεώρησις. — ΕΙΚΟ-
ΝΕΣ: Γαβριὴλ Δ' Ἀννούτσιου.

ΕΤΟΣ Β'.

Ἀθῆναι τῇ 16 Φεβρουαρίου 1897

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟΣ

ΑΡΙΘ. 7

Ἐκδίδεται κατὰ Κυριακὴν

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΓΥΦΤΟΣ

ΜΥΘΟΣ

Μέσα στο λόγγο ένα λύκο μιὰ φορά
ἐπιάσαν ζωντανό, κι' ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν,
τὸν ἔφεραν στὴ στάνη με' ὄχλοβοή.
Μεγάλη εἶχε κάμει εἰς τὰ πρόβατα
καταστροφή, καὶ ὅλοι οἱ τσομπάνιδες
ποῦ τὸν ἐχθροῦνταν ἐχάρηκαν πολὺ.
— Σταθῆτε, εἶπε ἕνας ἀρχισέλιγκας
καλέσεται ὄλους τοὺς γειτόνους μας ἔδω,
γιατὶ καθέναν, ποῖον ὀλίγο, ποῖον πολὺ
τὸν ἔχει βλάψει τοῦτο τ' ἀγριο θεριό.
Μαζεύτικαν λοιπὸν δυὸ-τρεις τσομπάνιδες
ἀκόμη κι' ἀπεφάσισαν καθέναν τους
μιὰ τιμωρία νὰ σκεφθῆ ἀνάλογον
με' τὴ ζημιὰ ποῦ τὸ ἀγρίμι τοῦ κάμει.
Τὸν ἔδεσαν, ποῦ λές, τὸ λύκο δυνατὰ
σ' ἕνα δοκάρι κ' ἔκατσαν τοιγύρω του.
— Ευένα, λέγει ἕνας, ὅκα πρόβατα
θὰ εἶνε λίγα ὅπου μοῖκοψε ἔδω
σὲ δύο μῆνες μέσα κ' ἂν τὴ γνώμη μου
ρωτᾶτε, θὰ ἐπρότεινα, τὰ μάτια του
νὰ βγάλουμε κ' ἐλεύθερο στοὺς τέσσαρες
ἀνέμους νὰ τὸν ἀπολύσωμε!

— Ἐγώ,
λέγει ἕνας ἄλλος, μιὰν ἀρνάδα ζιλιεντὴ,
ποῦ τὸ καμάρι ἦτανε τῆς στάνης μου,
τὴν πύρα φαγωμένη, σκέλεθρο ἐκεῖ
μες στὸ ρουάνι... Ἡ καρδιά μου ἐρράγησε
ἀμα τὴν εἶδα! Τιμωρία πιδ φοικτὴ
ἐγὼ δὲν βοῖσκο ἄλλη: μέσα στὸ μαντοῖ
νὰ τόνε βάλωμε δεμῖνον: λαίμαργα
τὰ πρόβατα θὰ βλέπη νὰ περνοῦν κοντὰ,
κι' αὐτὸς νὰ τυραννιέται καὶ σιγὰ σιγὰ
ἀπὸ τὴν πείνα νὰ τρώσῃ!...

— Κ' εἰς ἐμέ,
εἶπε τσοπάνης τρίτος, δυὸ τραγὰ προχθὲς
ἀκόμη μοῖκοψε τὸ ψόφιο, τ' ἄπιστο
τ' ἀγρίμι, τὰ καλύτερα τῆς στάνης μου
κι' ἂν μοῖλευτε στὰ νύχια, μὰ τὴν πίστη μου,
ἀπ' τὸνα τὸ ποδάρι θὰ τὸν κρέμαγα
ἀπὸ ἕνα δένδρο κι' ἀπὸ κάτω ἄχυρα
πολλά θὰ ἀναβα νὰ πάει στὸ διάβολο,
νὰ σκάσῃ ὁ τρισκατάρτος. Καὶ χίλιας δυὸ
ζημιαῖς καθέναν εἶπε πὼς τοῦ ἔκαμε
ὁ λύκος καὶ καθέναν εἶπε χωριστὰ
τὴν τιμωρία ποῦ τοῦ ἔπρεπε.
Σκυφτὸ
καὶ ντροπιασμένο τὸ ἀγρίμι ἄκουε
κ' εἰς κάθε τιμωρία ἀνεστέναζε
βαθειὰ τὸ δύστηχο,
Περστικὸς ἐκεῖ
κοντὰ εὐρέθη κ' ἕνας γύφτος κι' ἄκουσε
κι' αὐτὸς τὴν κρίσι τῶν τσομπάνιδων. Ἀφοῦ
ἡ κρίσι ἐτελείωσε καὶ τίποτε
κανεῖς δὲν εἶχε νὰ προσθέσῃ, ἐξαφνα
ὁ γύφτος σὰν εἰσαγγελεὺς σηκώνεται:
— Μὲ τὸ συμπάθειο, λέγει, ἀφεντάρδες μου,
ἂν θέλετε, νὰ πῶ κ' ἐγὼ τὴ γνώμη μου:
Ἐγὼ στὴ θέσι σας ἂν ἤμουνα, αὐτὸ
τὸ πονηρὸ τ' ἀγρίμι, τὸ λυσσαρικό,
γιατὶ ὅ,τι ἔχει κάμει στὸν καθέναν σας
μὲ ξύλινο μαχαίρι τὸ τομάρι του
θὰ ἔγδερνα σιγὰ σιγὰ καὶ ἔστερα
σὲ ξύδι μέσα θὰ τὸν ἔβαζα ὀριμὸ
νὰ σκοῖζῃ νὰ μονγκοῖζῃ! ἔστερα θὰ τὸν...
Νὰ τελειώσῃ ὁ λύκος δὲν τὸν ἄφησε.
— Κατ' ἐμὲ ἄνθρωπε, τοῦ λέγει, αἰ, καλά,
τοῦ λόγον τους ἔδω, ὅ,τι κι' ἂν ποῦν, μαθῆς

μὲ δίκιο τους: κείνου τὰ γίδια ἔφαγα,
ἐκείνου τὴν ἀρνάδα τὸν τὴν ἔφαγα,
τὰ γίδια ἔκοφα τοῦ ἄλλου, αἰ, καλά,
μὲ δίκιο τους καθεὶς τὴν τιμωρία μου
ζητεῖ. Ἀλλὰ ἐσένα, στὸ Θεό σου, πέρ,
μὰ πέρ μου, σ' ἔβλαψα ἐγὼ καιμιά φορά:
Ἡ μίπως τὴ βροχτοῦρα σου σοῦ ἔφαγα
κ' ἐβροῖκες τέτοιο θάνατο σκληρότατο.
ἀπαίσιο γὰ μένα νὰ προτείνης, ἄπονε!...

ΑΓΑΘΟΚΑΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ἮΜΝΟΣ ΕἰΣ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

ὑπὸ

ΠΑΥΛΟΥ ΜΑΝΤΕΓΑΤΣΑ

Ὁ ἔρωτος ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ πρῶτος παράγων τῆς
προόδου, καὶ δι' ἔνθου εἰς τὴν πρόοδον, ἐπιτρέψατε
νὰ περᾶν βιβλίον ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν ὑγιεινὴν τοῦ ἔ-
ρωτος.

Καίτοι τὸ λεπτόν τῆς μνήμης νῆμα συνδέει διὰ συ-
νεχοῦς ἀλύσεως τὰ χθὲς μετὰ τῆς αὔριον τοῦ ἀνθρώπου,
οὐχ ἦπτον δὲν διατηροῦμεν τὴν αὐτὴν ὁμοιότητα ἐπὶ
δύο ἀλλεπάλληλα λεπτὰ τῆς ζωῆς μας καὶ ἀπὸ τοῦ βρέ-
φους μέχρι τοῦ γέροντος βλέπομεν χιλιάς ὑπάρξεις ἐν-
δελεχῶς διαδεχομένης ἀλλήλας, ἀλλὰ καθ' ὀλοκλήριον
διαφόρους. Οὕτω ἐν ταῖς γενεαῖς τῶν ἀνθρώπων, τὰ τέ-
κνα εἶναι πάντοτε ἀλλοῖα τῶν πατέρων, καὶ οἱ ἔγγονοι
τῶν προγόνων. Ἐν τῷ στρώματι δὲ τοῦτο τῆς κόνεως τὸ
καλύπτον τὸν πλανήτην ἡμῶν, ὅπου καλοῦμε γῆν, βλέ-
πομεν πολλοὺς ἀνθρώπους: οἱτινες εἰς διάφορα στρώ-
ματα κατέλιπον τὰ ὄσα αὐτῶν· οὗτοι δὲ εἶναι κατὰ πολὺ
ἄλλοι. Ἡμεῖς διαφέρομεν τῶν Ῥωμαίων, οὗτοι τῶν
Τυρρηνῶν, καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ διαφέρουσι τῶν πρωτογε-
νῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκησάντων τὴν ἡμετέραν χερσό-
νησον.

Ἄλλ' οὐχὶ μόνον ὁ τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς γενεᾶς βίος
εἶναι ἐνδελεχῶς ἀλλοίωσις, ἀλλ' ἡ ἀλλοίωσις αὕτη εἶναι
βελτίωσις, καὶ ἐκ τῆς ἐρευνῆς τῶν τροποποιούντων τὰ
στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὡς καὶ ἐκ τῆς μελέ-
της τῶν περὶ κληρονομικότητος νόμων, ἐξάγομεν τὸ
παρήγορον τοῦτο γεγονός, ὅτι οὐχὶ μόνον ἡ ἀνθρωπίνη
οἰκονομία μεταβάλλεται, ἀλλὰ βελτιοῦται, οὐχὶ μόνον
μεταποιεῖται, ἀλλὰ προοδεύει. Ὁ τῆς προόδου νόμος
εἶναι κεχωραγμένος ἀνεξίτηλος γράμμασιν ἐφ' ὅλων τῶν
μνησίων ἀτινα κατέλιπον ἡμῖν ἡ ἱστορία.

Ἐὰν ἡ ἐξέτασις ἐνδὲς μόνον ἀσθενοῦς εἰκασατοῦς
ἀποθνήσκοντος ἐν μέσῳ σκληρῶν βασάνων, μᾶς ἀποθα-
ρύνει, εἰάν ἡ ἀνάγνωσις μιᾶς μόνης σελίδος τῆς ἱστορίας
ἡμῶν δύναται νὰ μᾶς καταβάλλῃ, εἰάν ἡ παρακμὴ τοῦ
πολιτισμοῦ, εἰάν ὁ ἔμπροσθεν μεγάλῃς μητροπόλεως,
εἰάν ἡ ἐξαφάνισις λαοῦ δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν
ποιητὴν τὸν ἔνθον τοῦ Ἱερεμῆ, ἡ θεὰ πάντων τῶν ἀν-
θρώπων συμπάντων, ἡ μελέτη πάντων τῶν φαινομέ-
νων τῆς ζωῆς κηρύττουσιν ἡμῖν γεγονυῖα τῆ φωνῆ,
ὅτι ἡ πρόοδος εἶναι συνεχὴς, ἀκαταγώνιστος, καὶ ὅτι τὰ
τέκνα θὰ εἶναι τελειότερα τῶν πατέρων. Ὁ παραβολι-
κὸς νόμος, ἡ ἔλικοειδὴς πρόοδος, αἰ ἀναδρομαί τοῦ
Βίκου καὶ ἑτεροῦ ἀπειροῦ τύποι τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστο-
ρίας εἶναι ἐρημνεῖαι ἰδιαίτερων γεγονότων, εἶναι μερο-
ληπτικαὶ συνθέσεις μὴ ἀντιπροσωπεύουσαι ἢ ἐλάχιστον
μέρος τῶν ἀνθρωπίνων συμπάντων.

Ἡ πρόοδος εἶναι συνεχὴς μόνον ἐκ διαλειμμάτων
κατεσπευσμένη, ἐκ διαλειμάτων βραδεία, ὅτε μὲν ἰλιγ-
γίωσα, ὅτε δὲ ἀνεπαίσθητος ὡστε διερχεται ἀπαρατήρη-
τος. Οὔτε ἡ ἐπίσχεσις οὔτε ἡ παλινδρομῆσις εἶναι ἐπι-
κταί. Ἐν τῇ μυροβόλῳ ροδῇ ἥτις εἶναι τὸ καύχημα τοῦ

κίπου ἡμῶν, φύλλα τινὰ καταβροσκόμενα ὑπὸ τοῦ
ιοῦ, προσφῶς θνήσκουσιν, ὡς μικρὸς κάλυξ καταλη-
φθεῖς ὑπὸ βραδείας φθίσεως μαραίνεται πρὶν ἢ ἀνθῆσῃ·
ἀλλὰ τὸ χάρειν δενδρόνδιον ἐξακολουθεῖ τὸν ἐνδοξόν
αὐτοῦ βίον καὶ εἰς ἀν καλλιεργηθῆ μετὰ φρονήσεως καὶ
ἀγάτης διὰ τῆς ἐγκεντρίσεως καὶ διὰ τῶν σπόρων θὰ
δυναθῆ ν' ἀναθάλλῃ ἐν ὡραιότερα ὑπάρξει. Τοιοῦτον
εἶναι τὸ ἀνθρώπινον δένδρον· ἐξ αὐτοῦ πίπτονσι φύλλα
τινὰ ἀποκαλούμενα ὁ αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς, ὁ τυρ-
ρηνικὸς πολιτισμὸς, ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς· ἐξ αὐτοῦ
ἀποξηραίνονται κάλικες τινες ἀποκαλούμενοι ἢ Ἰσπα-
νία, ἢ Παλλία· ἀλλὰ τὸ δένδρον αὐξάνει καὶ ἀνθῆσκει
καὶ αὐτὰ ἐπὶ τὰ πεσόντα φύλλα καὶ οἱ μαρμαίνοντες κά-
λικες θέλουσιν ἀποδώσῃ τὸν χυμὸν αὐτῶν εἰς τὸ δέν-
δρον ὅπου τοῖς παρήγαγεν.

Οὐδὲν ἀπόλλυται ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς
προόδου οὐδεμίᾳ μεγάλῃ ἀνακάλυψι ἀπόλλυται, οὐδεὶς
μέγας πολιτισμὸς καθ' ὀλοκλήριον ἐξαφανίζεται. Ἐν
τοῖς σπλάγγνοις ἡμῶν ὑπάρχουσιν ἀκριαῖα καὶ γόνιμα
σπέρματα ἀπορόντα ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Νινεῖας,
τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ῥώμης. Ὁ ἀρχαῖος ρωμαϊκὸς
πολιτισμὸς ἐσβέσθη, λέγομεν καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὡς φυσικὸς
ἐν τῷ Ναπολέοντι ἐνοσσοῦται ὁ σφογγῶν ἀταξισ-
μὸς (ataξισμός) τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Καίσαρος, οὗτο
μεταξὺ τῶν καταγίδων τῆς νεωτέρας ἱστορίας, μεταξὺ
τῶν θυελλωδῶν κυμάτων τῶν ἐπαναστάσεων ἡμῶν, ἔχο-
μεν ἀνὰ χεῖρας ἀναμμένην τὴν δαδα τοῦ πρακτικοῦ ὀμο-
μαῖκοῦ νοῦ, τὴν ἄγνοσαν ἡμᾶς εἰς λυμένα. Ἀς μὴ ἀ-
ποκλανθῶμεν ὑπὸ τῆς ποιήσεως. Ἡ πρόοδος εἶναι ἀ-
ναγκαῖα συνέπεια τοῦ νόμου τοῦ ἀπαιτοῦντος ἵνα ὁ βίος
τοῦ ἀτόμου εἶναι ἡ ἀπόρροια ἀγῶνος τινός, ὁ ζωτικὸς
συναγωνισμὸς ἵνα ὁ βίος τοῦ γένους εἶναι ἡ ἀπόρροια
ἐτέρου ἀγῶνος, ὁ ἔσως. Πράγματι εἶναι ἡ ὑπεράτη τῶν
δύο τοῦτων νικῶν ἡ ὀνομαζομένη **Πρόοδος**· καὶ ἡ ἐ-
ρικτὴ ἀνωτάτη πρόοδος εἶναι ἡ βελτίωσις τοῦ ἀ-
τόμου καὶ ἡ μεταβίβασις αὐτοῦ εἰς ἄλλων γενεᾶν.
**Ὁπλοδὴ ἀγῶνι τοῦ ἀτόμου καὶ ἐκλογὴ τῶν προσ-
ῳνεστέρων μέσων πρὸς μεταβίβασιν τῆς ζωῆς.**

Διὰ τινος ἀπαισιοδόξου φιλοσόφου οἱτινες βλέ-
πομεν τὴν ἱστορίαν διὰ μέσων τῶν πρᾶσινων διόπτρον
ἀπέλιπὸς ἀπαισιοδόξιας, ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος
εἶναι ἐπιτόλαιος καὶ μετὰ παρελθόντων αἰώνων,
δινητικὴ μονοτονία ἀναπαριστῆ τὰς αὐτὰς ιδέας καὶ τὰ
αὐτὰ ἐλαττώματα. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Ἀς
μὴ ἐπιστάσωμεν τὴν προσοχὴν μας ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν
αἰτίων ἰδανικεύονται καὶ αὐτὰ, ἀποβάλλουσι τὸ ἐπί-
χρισμα τῆς δεισδαμονίας· ἄς μὴ ἐπιστάσωμεν τὴν
προσοχὴν μας ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ἥτις καὶ αὕτη τελειο-
ποιεῖται, ἀλλ' ἄς εἰδῶμεν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀμυγῶς
διανοητικῶν κατακτιθῶν καὶ θὰ ἴδωμεν πόσα ἀληθῆ
ἀγαθὰ, πραγματικά, προφανῆ, ἀποταμιεύονται ἐν τοῖς
θησαυροφυλακείοις τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ πρόοδος δὲν εἶναι μόνον ζήτημα ποσότητος, δι'
ἧς ὁ ἡμέτερος πολιτισμὸς ἴσεται ὑπεράνω τοῦ παρελ-
θόντος αἰῶνος, ὡς ὁ ἀριθμὸς 100 ὑπερβαίνει τὸν ἀριθ-
μὸν 50. Οὐχί, ἡ πρόοδος εἶναι θαυμασία ἐναρμόνιος
συρροὴ μυρίων ὀμῶν, εἶναι τὸ πόρισμα μυρίων ἐξελί-
ξων τελειοποιήσεως, κατηγορίας, μετονομασεως, ἂν
υοὶ ἐπιτραπῆ νὰ κάμω χρῆσιν τῆς θεολογικῆς ταύτης
λέξεως.

Ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς ἐργασίας καὶ ἡ δημιουργία νέων
δυνάμεων, ἥτις ἐντέθεν προκύπτει, εἶναι τὰ ἀληθῆ
στοιχεῖα τῆς προόδου. Καὶ αὐτὸ ἐπὶ τὸ ὑδρογενὲς ζω-
φίον δονοῦμενον δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν βαδίζει καὶ
προοδεύει· ἀλλ' ἡμεῖς καθήμενοι ἀνέτως ἐν τινι σιδη-
ροδρομικῇ ἀμάξῃ ἐστολισμένῃ δι' ἀνθέων, μετ' ἀγαθῶν
φίλων καὶ ἐκλεκτῶν βιβλίων, διερχόμεθα τὰς ἐρήμους
τὰς χωρίζουσας τὸν Νέαν Ὑόρκιν τοῦ Ἁγίου Φρα-
γκίσκου. Καὶ αὕτη εἶναι κίνησις, ἀλλὰ ὅποια ἀβυσσὸς
χωρίζει τὰς δύο ταύτας κινήσεις τοῦ ζωφίον καὶ τοῦ
ἀνθρώπου! Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει ἡ πτέρυξ τοῦ πτηνοῦ
καὶ ὁ σφαιδασμὸς τοῦ ἰχθύος, ὑπάρχει ἡ κνήμη τοῦ ἵπ-
που καὶ ὁ ἐρπυσμὸς τοῦ ὄφeos, ὑπάρχει τὸ σκίρτημα
τοῦ αἰγάγου καὶ τὸ ὄργημα τοῦ μύου. Πόσαι κινήσεις,
πόσοι τύποι κινήσεων, πόση πρόοδος! Ἡ μόνος ἔχει
νῆμα, ὅπου εἶναι παράγων κινήσεως, ὅπου εἶνε ὀφθαλμὸς,
ὄρις, χεῖρ, γλῶσσα, οὖς. Ὁ ἀνθρώπος ἔχει πέντε αἰσθήσεις
καὶ οἱ ἑκάστης αὐτῶν μυρίας ἀγαλλιάσεις, καὶ οἱ ἑ-
κάστης ἀγαλλιάσεις ἑκατὸν τέχνας ὅποση πρόοδος!

Ἡ ἀγρία ἐγείρεται ἐν εὐνήλιῳ γαλινναῖα ὀροσοβόλῳ
ἡμέρᾳ, καὶ ὀπίπεται ἐπὶ τῆς ἀνθισμένης χλόης κυβιστῶν.
Εὐχαριστεῖται ὅτι ζῆ καὶ ἀποθαυμάζει τὴν φύσιν κατ' ἴ-
διον τρόπον, ἀλλ' ἄλλος τις πεπολιτισμένος προβαίνει
καὶ οὗτος εἰς τὴν φύσιν καὶ διαστῆλλει εὐθρόος τὸ στέρονα
τοῦ ὅπως ἀναπνεύσῃ τὴν ζεῖδωρον αἴθρα, ἀλλ' ἐκ-
φράζει τὴν χαρὰν τοῦ ταύτην διὰ τῶν ἀθανάτων σελίδων
τῶν Γεωργικῶν τοῦ Βιογιλίου καὶ διὰ τῶν **Εἰκόνων**
τῆς Φύσεως τοῦ Χουμβόλδου ὅποια ἀδυνασο μεταξὺ τοῦ
κυστήματος τοῦ ἀγρίου καὶ τῶν σελίδων τοῦ Βιογι-
λίου καὶ τοῦ Χουμβόλδου. Ὅποση πρόοδος!

Ἡ ἀγρία θαυμάζει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αἰσθάνεται
τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀποτυπώσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς καὶ
χαράττει τὴν κατατομὴν τῆς ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ δένδρου διὰ
τῆς ἀχμῆς πυρίτου λίθου. Καὶ αὐτὸς ἐπὶ ὁ Ραφαῆλος
ἀποθαυμάζει τὴν γυναῖκα καὶ δημιουργεῖ τὴν (Maddona
della Seggiola) Παναγίαν τοῦ Καθίσματος. Καὶ ἔδω ὁ-
ποια ἀδυνασο, ὅποση πρόοδος!

Ἐν αὐτῇ τῇ ἀπειρῷ πολλαπλασιασεί ἀνθρωπίνης ἱ-
σχίος, ἐν αὐτῇ τῇ ἀπειρῷ ὑποδιαίρεσει ἐργασίας, ἡ
πλήθεις συμφωνεῖ μετὰ τῆς ἐνότητος καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐν
ἀστραπαῖα στιγμή μόλις μετρίτης περιπέσεται ἐν ἐ-
αὐτῷ τὴν δημιουργίαν καὶ ἐπαναφέρων εἰς τὸ παρὸν ὀ-
λόκληρον τὴν παρελθόν του καὶ τὸ τῶν γενεῶν οἱτινες
προηγήθησαν αὐτοῦ ὀλόκληρον τὸ παρὸν καὶ πάντα τὰ
δυναρο κατὰ μέλλοντος, κατορθοῖ νὰ συγκεντρώσῃ ἐν ἐ-
αὐτῷ τὸσσην ἰσχίαν ἀναμμένην νὰ τὸν γουτεῖσῃ εἰς τρό-
πον ὅστε νὰ σημεινεται ὅτι εἶναι ἀνθρώπος. Ἀφοῦ δὲ
ἀνέλθῃ ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τοῦ νοποῦ, κατέ-
χεται κατὰ βαθμίδας μελετῶν ἑαυτὸν ἐν τῇ μοναδίᾳ καὶ
ἐν τῷ ὑδρογενεῖ ζωφίῳ καὶ ὑπαγορεύων τοῖς νόμοις
τοῖς διέποντας τὴν δημιουργίαν. Ἄρα γε δὲν εἶναι
αὐτοῦ ἀληθῆς πρόοδος; Ἡμεῖς πλεονεκτοῦμεν τοῦ Καί-
σαρος καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἡμεῖς οἱτινες ἐν διαστήματι
ὀλίγων μινῶν δυνάμεθα νὰ περιτρέξωμεν τὴν ἀνωτάτην
περιφέρειαν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ νὰ ἀπολαύωμεν
τοσοῦτων ἡδονῶν ἐνδὲς ἔτους ὅσων δὲν ἀπύλαυσαν
πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ πρόοδος αὕτη εἶναι πράγματι ἀόριστος ὡς πρὸς
τὸ ἀνώτερον γένος. Διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νοῦ ἐφευρεθέντων
ἐργαλείων καθιστῶμεν περιττὴν τὴν τελειοποίησιν τῶν
αἰσθησῶν μας, ὡς διὰ τῆς χημικῆς κατασκευάζομεν
τὰς οὐσίας τῶν καρπῶν τοῦ τροπικοῦ, ἀνευ τῆς ἀνάγκης
τοῦ ἡλίου τοῦ τροπικοῦ. Διὰ τῆς ἀνατφροῆς καθιστῶμεν
χρησίμους καὶ αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς καχεκτικοῖς καὶ τοῖς μι-
κρόνοις, παρῆγοντες τὴν τῶν ἰσχυρῶν εὐφύλιαν εἰς τοῖς
ἀδυνάτους, ὡς εἰς τὰς κνήμας τοῦ μὴ ὀμαλέου παρῆ-
χουμεν τοῖς μῦς τοῦ ἵππου καὶ τὴν πτέρυγα τῆς ἀτμα-
μάης.

Ἡμεῖς κατέχομεν ἀπάσας τὰς ἐγκλειόμενας δυνάμεις
ἐν τῷ φλοιῷ τῆς σφαίρας, κατέχομεν ἅπαντα τὰ φυτὰ
μετὰ τοῦ νεκταρος καὶ τοῦ ὀπλοτηρίου αὐτῶν, ἅπαν τὸ
ζωφὸν βασίλειον μετὰ τῶν ἑκατὸν αὐτοῦ δυνάμεων καὶ
τῶν μυρίων αὐτοῦ καλλόνων. Ἀλλ' ἡμεῖς κατέχομεν
πολὺ περισσότερον τῆς φύσεως· εἰς τὸ ὅς παρῆχομεν
τὴν μουσικὴν μὴ ὑπάρχουσαν ἐν τῇ φύσει, εἰς τὸν ὀ-
φθαλμὸν τὰ χρώματα, ἀπερ τὰ τρία βασίλεια ἡνωμένα
δὲν κατέχομεν. Ἐν δὲ τῷ πεδίῳ τῆς σκέψεως ἀπνη-
θισαμεν μυρίας ἀρμονίας αἰσθητικῶν συνδυασμῶν καὶ
ἴσως αἰμυχαίτεραι καὶ βαθύτεραι πηγαὶ δυνάμεων κεί-
νται εἰσέτι παρῆνοι δι' ἡμᾶς, ἐνδοξος κατάκτησις διὰ τὰ
τέκνα μας. Ὑπερμεγέθης δυνάμεις γονιμοποιεῖ γεννᾶ
ἑκατομμύρια ἀτόμων. Μόνον οἱ ἰσχυροὶ ἐπιμένουσι καὶ
νικῶσιν εἰς τοῖς ἀγῶνας, καὶ εἰς τοῖς ἐναπομείναντας
ἰσχυροὺς πάλαι ἐν τῇ καρδίᾳ ἡ διακαῆς ἐπιθυμία ἡ ἀ-

ΜΑΝΑΣ ΠΟΝΟΣ

Να αναστήν καθεται η μάνα η πικραμένη σε μία πέτρα άπάνον' αγέλαστη κι' άμύλητη μήνες και μήνες περπατεί παντοτεινά θλιμμένη χωρίς να βγάλ' άπ' την καρδιά τη λύπη την άκούμητη.

Της πήραν την παιδούλα της και τώρα ώρφαγεμένη γυρνάει όλουθε για να βρή την κόρη την άμύλητη χωρίς να ξέρη ποιά ό Θεός ό φοβερός κρυμμένη την είχε στα Βασίλεια του ώσαν κορών' άτίμητη.

Και τώρα στο Καλλίχορο του κάκου οι θυγατέρες του Κελεού πασκίλωνε μαζί μ' άστεια γέλια να φέρουν το χαμόγελο στα θεϊκά της γέλια.

'Αγέλαστα άπομέροντε' και στην βγήη ματιά της γραμμένος είχε ό καθύς θυμάται τις ήμέρες ποίχε καμάρι ζηλευτό, την Κόρη της κορτά της.

Λεμησός, Κύπρος.

M. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ

ΑΧΑΡΑ

ΚΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ

Τι εύτυχισμένα τα περασμένα χρόνια! Μά τώρα μήπως δεν είναι εύτυχισμένα; Προς το παρόν ναί, μά εγώ δεν πιστεύω πολύ στην εύτυχία, γιατί ή εύτυχία είναι ένας άερας, ένα άόρατο όν εύκολοθάροτο, που σε επισκέπτεται από καιρό σε καιρό και σε εγκαταλείπει ύστερα στα χέρια της χαροπιαστής δυστυχίας και άπ' αυτήν την τελευταία δεν ξεκολλάς πια εύκολα, μά σου μνησκει μία μεγάλη θεότητα, ή ήλιπιδά, που σου χαρίζει την άμύθητη ή την σχετική παρηγορία.

Τι άθωα, τι εύχισμένα τα περασμένα χρόνια! Τα σπήτια μας, το δικό μου και της Μαρίκας ήτανε πλάι πλάι και ή οικογένειες πολύ αδελφωμένες. Πότε έμένα μ' έπερναν στής Μαρίκας το σπήτι κι' έτρωγα, πότε έμεις πέρναμε την Μαρίκα κι' έτρωγε στο δικό μας.

Θαρρούσες που ήτανε μία οικογένεια που κατοικούσε σε δύο σπήτια.

Η Μαρίκα ήτανε ό μόνος παιδικός μου σύντροφος. Ό θεός μου που τον αγαπούσα και τον αγαπώ άκόμη πολύ ήτανε πολύ άσχηρό και δεν μ' άφριε να συναστραφώ κανένα άλλον εκτός της Μαρίκας. Ό μικρός αυτός άγγελος με τα μαύρα του τα μάτια και τα ξανθόχρυσά μαλλία, που έμοιαζαν τις άχτίδες του ήλιου όταν άνατέλλει, ήτανε ή μόνη παρηγοριά μου μετά τον θάνατον των γονέων μου. Έστύλωνε τα μάτια της στα 'δικά μου και μου έλεγε όταν μ' έπερναν τα δάκρυα:

—Όλοι θα πεθάνουμε, Μιμίκο, μην κλαίς.

Και εκείνη έδάκρυζε χωρίς να θέλει. Έφτανε να διαί ένα μικρό δάκρυο στα μάτια μου, για να άντισυχή και να δακρύσει κι' αυτή. Τις ήμέρες μας της 'περνούσαμε έξαίρετα, όλο παίρνιδι, όλο γέλιο, όλο χαρά. Οι κήποι μας συγκοινωνούσαν με μία άβαχα πόρτα στη μέση. Στη πόρτα αυτή, που ήτανε πάντοτε άνοιχτή έπερμένα τη Μαρίκα για να παίζουμε. Στην πόρτα αυτή ανταμωνούμασταν πάντοτε. Μά σημειώσατε που έπρεπε να είναι καλός καιρός για να είμαστε στον κήπο, τον κακό τον έπερνούσαμε μελετώντας ή παίζοντας μέσα στο σπήτι ή στο δικό μας ή στο δικό της. . . . Και όμως τα χρόνια έπερνούσαν στερωμένα και 'μεις μεγαλώσαμε. Ένα καλοκαίρι, ήμασταν τότε εγώ δώδεκα χρονών και ή Μαρίκα έντεκα, επήγαμε έξοχή στην Άντιγόνη, άλλες φορές επηγαίναμε στην Πρίγκηπο, μά ή Πρίγκηπος έχει μεγάλη πολυτέλεια και δεν μ' άρέσει, άν και τα γαιδουράκια της είναι 'μεις μεγαλώσαμε. Ένα καλοκαίρι, ήμασταν τότε εγώ δώδεκα χρονών και ή Μαρίκα έντεκα, επήγαμε έξοχή στην Άντιγόνη, άλλες φορές επηγαίναμε στην Πρίγκηπο, μά ή Πρίγκηπος έχει μεγάλη πολυτέλεια και δεν μ' άρέσει, άν και τα γαιδουράκια της είναι

Χριστού, μοιάζει σαν μία άμάραντη άνθοδέσμη τοποθετημένη

μέσα στη γαλαξίνα θάλασσα και αντίκρου της ή Χάλη μαγεμένη. μαγεύει κάθε ανθρώπου μάτι και καρδιά. Τι ώραία που είνε ή έξοχή! Μία 'μέρα και ή Μαρίκα με τη δασκάλισά της—γιατί στα μικρά της τα χρόνια είχε δασκάλισα—επήγαμε στο μοναστήρι του άγιου Γεωργίου που απέχει πέντε ώς όγτώ λεπτά από το χωριό. Η δασκάλισα εκάθησε σένα πάγκο, έβγαλε το έργόγειρό της και άρχισε να έργάζεται, ενώ εγώ και ή Μαρίκα έτρέγαμε στη χοροτόπλαστη πλατεία του μοναστηριού και παίζαμε. Έξαίνα ή Μαρίκα σκύφτε και κόφτε μία μαργαρίτα, την έμυμήθηκα κι' εγώ κι' άρχισαμε κι' οι δύο να την ξεφυλλίζουμε. Μ' αγαπάς, δεν μ' αγαπάς. . . . μ' αγαπάς. Και πών δυο μας το τελευταίο βγίχτε μ' αγαπάς. Α! τι εύτυχία! Τρέξαμε χαρούμενα στην δασκάλισσα και τη διηγηθήκαμε τα διατρέξαντα. Έκείνη έχαμογέλασε και μάς έβίλησε. Ήταν πολύ καλή ή δασκάλισσα της Μαρίκας μου. Μία άλλη φορά στο ίδιο μέρος μάς είχε πη ή δασκάλισσα να μην τρέχουμε γιατί θα ιδρώσουμε, ή Μαρίκα την άκουσε μά εγώ το σκοπό μου. Για αυτή τη παρακοή μου ή Μαρίκα έκανε σημείο με τα δυο της τα δαχτυλάκια πως με κάκισα, μά φαινούσαν πως δεν το έπιθουσε αυτό, γιατί μά κοίταζε με την άκρη των ματιών της σαν να περίμενε να πέσω στην άγκαλιά της! Έγώ το καταλάβαινα και έβαζα πείσμα. . . .

—Τό βαρύ!—Έλεγα με το νου μου. Σε κομμάτι έβλεπες τη Μαρίκα να πέφτε στην άγκαλιά μου και να με φιλή. Ήμασταν πολύ αγαπημένοι, μά όπως από τους πειθ αγαπημένους ανθρώπους δεν λείπουν ή κάκισες έτσι και από μάς. Το παραμικρό πράγμα μάς έφερνε δυσαρέσκεια, μά ή δυσαρέσκεια δεν βαστούσε ούτε ένα λεπτό. Έμεγαλώσαμε. . . . Επηγαίναμε σχολείο και έμαθαίναμε γράμματα. Έγώ ήμουνα μαθητής της έβδομης τάξης στο Μεγάλο του Γένους Σχολή και ή Μαρίκα στη δευτέρα γυμνασίου στο Ζάππειον. Δεν υπήρχαν πια παίρνιδια, την Κυριακή που ανταμωνούμασταν ώμιλούσαμε πάντα για τον Όμηρο, για το Θουκυδίδη και για όλους τους Έλληνες συγγραφείς και ποιητές, την έβλεπυθα καμιά φορά σε μερικά πράγματα, άν και αυτή δεν είχε πολύ, πολύ ανάγκη, λιγάκι τα μαθηματικά δεν τάπερνε εύκολα, μά ρι' αυτό δεν μπορώ να την κατηγορήσω γιατί είναι έλάττωμα του φύλλου της.

Η αγάπη μας δεν έλαττώθηκε διόλου, μά φυσικώς επειδή έμεγαλώσαμε το αίσθημα αυτό έλαβε άλλοιώτικη φάση μέσα στην καρδιά μας, έγινε πειθ τρυφερό. Αγαπηθήκαμε με έρωτα. Η ώμορριά της Μαρίκας ήτανε τέλεια και έκινούσε τον θαυμασμό όσων όσοι την άτένιζον. Μερικοί μάλιστα νέοι του Σταυροδρομιού την όνομάσκανε «Όραία του Ζαππειού». Ένα χρόνο ύστερα επήρα το άπολυτήριό μου με βαθμό άριστα και για αυτό ό θεός μου έγχαίρεσε πάρα πολύ, μου έκανε μάλιστα και ένα δώρο μεγάλης αξίας. Η Μαρίκα ύστερα από δύο χρόνια επήρε κι' εκείνη το άπολυτήριό της με λίαν καλώς και τότε επειδή δεν είχαμε προς τα παρόν μά φροντιστήριο για άλλο τίποτα, έφροντιζαμε μόνο για τών έρωτά μας. Η εύτυχία μας είχε φθάσει στο ζενιθ. Ύστερα από δύο χρόνια και ήμουνα εγώ τότε είκοσιενός χρονών, είπα στής Άννας, που άντικεισέσθηκε στο σπήτι τη μητέρα μου, γιατί αυτή έφροντιζε για όλο το νοικοκυριό και με θαρρούσε για άληθινό παιδί της, να πη στο θεοπως αγαπώ τη Μαρίκα και θέλω να την πάρω για γυναίκα μου. Πολύ εύχαριστήθηκε ρι' αυτό ή καλή γυναίκα γιατί αγαπούσε πολύ κι' αυτή πολύ την Μαρίκα, μά εκούνησε το κεφάλι της, που τα άσπρα μαλλιά του ήτανε πολύ καλά περιποιημένα και μου είπε:

—Ό θεός σου έχει σκοπό να σε στείλει να σπουδάσες στην Άθήνα, δεν θα στερήη λοιπό.

Έσοθήκαμε λιγάκι και είπα ύστερα στην Άννα.

—Μην πής τίποτα που θείου, σε κανένα να μην πής τίποτα. Έσύ είσαι ή μόνη που ζεύρεις το μυστικό μας. Και όμως από την ήμέρα εκείνη μπήκα σε μία μεγάλη καίψη. Ήθελα να άποικήσω την Μαρίκα και μάλιστα ήθελα να την άποικήσω γρήγορα. Άν τώλεγα, που θείου δεν θα μου έδινε την συγκατάθεσί του και εγώ έπρεπε να άκούσω ότι μου διάταζε ό θεός, γιατί αυτόν είχα για προστάτη στον κόσμο, αυτόν είχα για γονείς και αυτόν αγαπούσα περισσότερο από όλους. Ήτανε τόσο καλός! . . . Τι να κάνω; Πώς να τον καταφέρω; Α! δεν υπήρχε έλπίδα! Το ζεύρω, έπρεπε λοιπόν να περιμένω έως ότου πάρω το πτυχίον του διδάκτορος της φιλολογίας, γιατί σ' αυτήν την επιστήμη είχα περισσότερο κλίση, μά άν κατά το διάστημα αυτό ή Μαρίκα άλλαζε ιδέαν, άν θυσθή το αίσθημα που έρωτα που τρέπει για μένα μέσα

στην καρδιά της και άν άναστή πάλι για κανένα άλλον! Έπρεπε να την άποικήσω λοιπόν γρήγορα, πολύ γρήγορα. Μά πως; κακιά ιδέα 'πέρασε από τον νου μου. Και την κακιά αυτήν ιδέα την επραγματοποίησα, ή Μαρίκα έφερε πολλές αντίστασεις, μά επί τέλους έδωσε στη θέλησίς μου γιατί με αγαπούσε. Ό θεός τα έμαθε όλα και αυτός όπως ενόμιζα να μάς δώσει την εύρη, του, μου είπε με φοβερό τόνο:

—Να έτοιμάσες τα βούχά σου, αύριο φεύγεις για το Πανεπιστήμιο.

Καθώς είπα και πάραπάνω, έπρεπε με κάθε θυσία να εκτελέσω χωρίς πολύ, πολύ διαταγμό τις διαταγές του θείου, έτοιμάσα λοιπόν τα βούχά μου και τα βιβλία μου, επήγα το βράδυ στον κήπο και είδα για τελευταία φορά την καυμένη την Μαρίκα και την άλλη 'μέρα έφευγα με περιλυπη καρδιά για την Άθήνα. Αχ! έκείνη τη βραδυά που της άφησα άντίο και μύριες υποσχέσεις πως θα τη θυμούμαι για πάντα, της Μαρίκας τα μάτια ήτανε γεμάτα δάκρυα, έτρεμε και δεν τολμούσε να μου πιάση το χέρι, στες υποσχέσεις μου, μου έριψε μία ματιά δυσιπιστίας που άκόμη της αίσθανε να καιεί τον καρδιά μου. Α! ή Μαρίκα με ενόμισε άπατεώνα. Άν δεν είχα ύπ' όψη μου την τιμήν της θα άυτόκτονούσα εκείνη τη στιγμή μπροστά της. Α! δεν θα την ξεχάσω ποτέ. Δεν θα ξεχάσω ποτέ μου τη στιγμή μπροστά της. Α! δεν θα την ξεχάσω ποτέ. Δεν θα ξεχάσω ποτέ. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα άργυρωμένα εκείνα δάκρυα που έχύθησαν για μένα.

Εύθως άμα πάτησα το πόδι στην Άθήνα και έγράφηκα στο Πανεπιστήμιο έγραφα στο θείο μου την έγγραφή μου και έστειλα μία έπιστολή στη Μαρίκα. Η έπιστολή αυτή έλεγε τα παρακάτω:

Μαρίκα μου.

Αχ! πόσο είμαι δυστυχισμένος εδώ στην ώραία πόλι. Όλο έσένα σκέπτομαι και το κακούρηγμα που έκαμα χωρίς να σκεφθώ τις συνέπειες. Θα είμαι άκόμη πειθ δυστυχισμένος άν δεν δω να γράφης ένα λόγο συγχώρησης και πίστης. Θέλω να πιστεύσης σε μένα και να μη με έλαλιμάθης ως άπατεώνα. Έγώ σε αγαπώ, Μαρίκα μου, και θέλω να σε πάρω και θα σε πάρω. Άν ό θεός μου έπιμείνη να το ζεύρη που ό άνεψίος του δεν πέρνει άλλη γυναίκα από τη Μαρίκα, που την αγαπώ και τρελλαινεται ρι' αυτήν. Θυμήσου, Μαρίκα τα παιδικάκια μας χρόνια! Αχ! πόσο άθωα και εύτυχισμένα ήτανε εκείνα. Μά να σου πώ, αυτός ό κόσμος έτσι είναι, πότε εντυγεί και πότε δυστυγεί. Πρέπει να αίσθανθ ή κανείς και λύπας για να μπορέση να καταλάβη το μέγεθος της χαράς. Περιμένε. Σε άπάξομαι και περιμένω άπάντησι.

Μιμίκος.

Η Μαρίκα σε μένα.

Όσο μεγάλο άν είναι αυτό το αίσθημα που τρέφω για σενα στην καρδιά μου, δεν μπορεί να κινή το νου μου να μη λειτουργήση. Την τελευταία βραδυά που σε είδα σου είχα συγχώρηση όλα όσα μου έκανες, μά τώρα πέρνω τη συγχώρηση πίσω. Δεν μ' αγαπάς. Άν μ' αγαπούσες θα παρακούες το θείο σου, μά άσυ δεν τον παρακούες γιατί ύστερα θα σε άποικήρωσε. Και ό θεός σου είναι πλούσιος. Λοιπόν Μιμίκο, έσύ αγαπές τα χρέματα περισσότερο από μένα. Αχ! ή μοιά μου είναι κακιά! Να μη μου γράφης άλλο γράμμα, γιατί δεν θα σε άπαντήσω, όχι. Έσύ είσαι ό τελευταίος και ό πρώτος άντρας που αγαπήσα. Τώρα την καρδιά μου την κάνω πέτρα.

Μαρίκα.

Αυτό το γράμμα της Μαρίκας δεν το περίμενα. Αχ! με ξεγασε ή Μαρίκα, δεν μ' αγαπώ πια. Έτσι είναι ή γυναίκες γλήγορα ξεγυρονα. Ήθελα να της γράψω εύθως και να της πώ να βγάλη από το νου της αυτές τις ιδέες, μά εκείνη μου είπε να μη της γράψω γιατί δεν θα μου άπαντήσεν. Ήμουνα πολύ δυστυχής, και τη δυστυχία μου τη μεγάλωσε μία έπιστολή του θείου, που έλεγε:

« . . . Κάμε γρήγορα, άνεψί μου, να τελειώσης, γιατί σου έτοιμάζω ένα θαλασό, που θα στολίση τη ζωή σου και θα την κάμη εύτυχή. Έξέλας εκείνη τη Μαρίκα, ήσουνα νέος και υπέπατος σένα σφάλμα, που κάθε λίγο και λιγάκι συμβαίνει, δεν είσαι υποχρεωμένος να πάρης κορίτσι, που δεν έχει λεφτά ίσως ούτε την προικιά της, γιατί εύρεθηκε άνόητη και παρεδόθηκε στις έπιθυμίες σου.»

Αχ! αυτή ή έπιστολή ήτανε σίδερο πυρωμένο που το έμπα-

ξαν στην καρδιά μου. Ο θεός μου είπε κακή λέξη για τη Μαρία, δεν θέλω να το πιστεύσω, μα μπορεί κανείς να μην πιστέψει στα μάτια του; "Αμα του άπαντσα δεν έκανα διόλου λόγο για το θσαυρό του. Τα τέσσαρα χρόνια που έπρεπε να κάνω στο πανεπιστήμιο τα πέρασα πολύ κακά. Την Μαρία δεν την ξέχασα. Σαν νέος που ήμουνα και φοιτητής μου παρουσιάστηκαν πολλές ευκαιρίες για να διασκεδάσω και περάσω ευχάριστα το φοιτητικό βίο, αλλά εγώ θέλησα να μείνω σταθερός στη Μαρία και έμεινα. Δεν ενόμιζα εύτυχια μου πράγμα, το όποιο άμα τόλεγα στη Μαρία να την δυσχερατούσα. Έπηρα το δίπλωμά μου με μεγάλο έπαινο των καθηγητών μου και ήλθα εὐθὺς στην πόλη με σκοπό να μαζέξω την καρδιά του θεού μου και πάρω την ευχή του για να παντρευθώ την Μαρία, αν αυτή με άρχαυσε άκόμη. Έμαθα από τις ομιλήσεις της ότι εσάθθηκε πολύ φρόνιμη. Αυτό βέβαια μου έπροξένησε μεγάλη χαρά. Οι γονείς της δεν έμαθαν τίποτα, γιατί το σφάλμα μου δεν έφερε κανένα υλικό αποτέλεσμα. "Αμα είπα από θεό μου πως άκόμη άρχαυσα την Μαρία και θέλω να την πάρω αυτός κατά πρώτον έφερε δυσκολίες ύστερα όμως βλέποντας την επιμονή και την τιμιότητα μου να μην άρψω ένα κορίτσι καταστραμμένο μου έδωσε την άδεια να κάνω ό,τι θέλω. Ο θεός μου ήταν άυστηρός, το είπα, θαρρώ, και παραπάνω, μα όχι όμως εκεί που δεν έπρεπε. Πρό τεσσάρων χρόνων εταν το πρώτον είχε μάθει τον έρωτά μου έκρινε καλό να φανή άυστηρός γιατί άκόμη ήμουνα παιδί και ήμπορούσα ύστερα να μετανοήσω για την πράξη μου. Τώρα που είδε ότι ούτε ή μεγάλη παιδείση ούτε ή μακρύς χρόνος έφερε καμιά άλλωιση στον έρωτά μου και στές ιδέες μου άναγκάστηκε με ευχάριστη μάλιστα να ένδωση στές παραλήσεις μου. "Α! τί μεγάλη εύτυχια! τί μεγάλη χαρά! έπεσα εὐθὺς στα πόδια του και έβλιστα το χέρι του, έκείνος έδακρυσε και από τη συγκίνηση την πολλή δεν μπορούσε να μιλήσει. Αὐτά όλα γένηκαν την ίδια μέρα που έφτασα από την Αθήνα. Το βράδυ πρὸς τιμήν μου οι γονείς της Μαρίας είχαν τραπέζι. Μα άκόμη δεν είξευαν τίποτα. Οὗτε αυτή ή Μαρία έπίστευε ότι εγώ την άρχαυσα άκόμη και είχα σκοπό να την πάρω. Προσπαθούσα να την τύχω μοναχή, για να της τό πω, μα αυτή ή ευκαιρία δεν μου έτύχαινε. Το βράδυ εγώ και ό θεός πήγαμε στο τραπέζι. Η κυρία Άννα κάθησε να φυλάη το σπῆτι. Καθ' όλο το διάστημα του δείπνου ή Μαρία ήταν σοβαρή, ούτε με μιλούσε ούτε με κοίταζε.

— "Αχ! έλεγα με το νου μου, να μην τύχη και δεν μ' άγαπή;

Σε κάμποση ώρα έπηρα το μπουκάλι το κρασί και έμοίρασα σε όλων τα ποτήρια, την Μαρία άρχαυ τελευταία γιατί ήταν ή πεύ μικρό και στο ποτήρι της άδειασε το μπουκάλι...

— Καλός οίανός, είπε ό θεός, θα παντρευθής.

— Ναί, θα παντρευθί, είπε ό πατέρας της, τόσο γαμπροί την ζήτησαν κι' αυτή δεν θέλει, δεν μπορώ να καταλάβω τί έχει.

— Μπορεί ν' άρχαπξ κανένα...

Σ' αυτές τές λέξεις ή Μαρία έκοκίνησε και μου έρριψε μία μελαγχολική ματιά, χωρίς όμως τάχειλι της να γελάση διόλου. "Αχ! πόσο παραπονετική ήτανε αυτή ή ματιά ό έρωτάς μου στη στιγμή θαρρείς έγινε πεύ μεγάλος, τό αίσθημα με έπνιγε. Δεν ήλθα πεί να κρύψω τίποτε και μπροστά σε όλους, με μία άπειρογραπτη έξαψη, είπα πως άρχαπξ τη Μαρία και ή Μαρία κοκίνησε πάλι και τα μάτια της έλαμψαν από χαρά.

Οί γέροι όλοι μās έδωκαν την ευχή τους.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΙΣ ΝΕΦΕΛΑΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΠΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν. ΦΛΟΓΑΙΤΟΥ

Δ'. Περὶ παρωδίας (συνέχεια)

Β'. Διαστέλλονται της παρωδίας οι κέντρωνες ποιητικόν σύρραμμα και έντρομα νόαν άφων πρὸς ποίησιν' είδος ποιήματος, αν ήναι άξιον του όνόματος, συρράπτόμενον εκ διαφόρων έπων και τεμαχίων έπων ένθεν κάκειθεν έξητημένων ή εν τεμαχίων ποιήματος πανταχόθεν έξηγημένων όλον συναφές, σχεδόν άνευ μεταβολής

του κειμένου. Τοιούτων έξακθλωματικων ποιημάτων κατάδηλον ότι μήτηρ δύναται να ήναι κεφαλή, εξ ής εκτός της γονιμότητος λείπει και πάσα φιλοκαλία' διά τουτο κέντρωνας δεν εκληροδότησεν ήμιν ή κυρίως άρχαίότης, ήν διεκρινε λεπτόνοια και φιλοκαλία. Οι γνωστοί Όμηροκέντρωνες ή Όμηροκέντρα της Εὐδοκίας, ό Χριστός πάσων τα πολλά εκ περικοπων Εὐριπίδου κακώς έφηρμοσμένων, ό έπιθαλάμιος κέντρων του Αύσανίου (έπι του δ' αϊώνος) εκ Βιργιλίου και ό Χριστιανικός Βιργιλιόκέντρων της Πρόβας Φαλκωνίας, και άλλοι παρ' Ερρίκω Στεφάνω άνήκουσιν εις τους χρόνους της πτώσεως της τέχνης, της επιστήμης και της φιλοκαλίας.

Κέντρωνες είδος είναι και ό γνωστός Όμήρου και Ησιόδου άγων, ένθα υποτίθεται σύγχρονοι και οι δύο ποιηταί, και έρίζοντες διά στίχων ειλημμένων εκ των αυτών ποιημάτων, ένθα τελευταίον διά της ψήφου του βασιλέως της Εὐβοίας Γανύκτορος, όστις έτέλεσε την επικήθειον έροτήν εις τον πατέρα αυτού Άμυρδάμαντα, προτιμήθη ό Ησιόδος του Όμήρου, διότι ό μὲν παριστατο φίλος του άνθρωποφθόρου και γαισοθόρου πολέμου, ό δε Ησιόδος έψαλε τάς χάριτας του χωρικού βίου και της οικιακής ευδαιμονίας.

Γ'. Ωσαύτως διαστέλλεται της παρωδίας ή έφαρμογή και ή αινιξίς. Είναι δε το πρώτον ή έφαρμογή ποιητικων χωριων εις δοθεισαν περιστασιν. Οὕτως ό Σωκράτης παρὰ Πλάτωνι εν Κριτιχ έφαρμύζει εις ιδίαν περιστασιν τον Όμηρικόν στίχον (Ίλιάδος Δ. στ. 363).

"Ηματί κεν τριτάτω φθίην έριθώλον ίκοιο.

"Ως δηλαδή εκεί λέγει ό Άχιλλεύς, ότι εις τρεις ήμέρας ήθελε φθάσει εκ Τροίας εις Φθίαν, οὕτως ό Σωκράτης λέγει, ότι το εκ Δήλου πλοτον έμαλλε να έπιστρέψη εις τρεις ήμέρας. Ομοίως τα υπό Αριστοφάνους εξ Όμήρου εις έναντον έφαρμοσθέντα εις άπόλυσιν κατά της υπό Κλέωνος κατηγορίας της ζενίξας.

Αινιξίς δε, όταν εις τον λόγον παραμηνύονται γνωστού ποιητού γνωσταί περικοπαί' ως π. χ. όταν περὶ άνδρος κοσμογυρισμένου μεταχειρισθί τις τον τρίτον στίχον της Όδυσσείας,

πολλών δ' άνθρώπων ίβεν άστα και νόον έγνω,

ή έφαρμογή την ιδέαν, ως ό Αισχίνης άποκαλεί τους Αθηναίους σιδηρούς, αινιτιτόμενος το Όμηρικόν εκείνο (Ίλ. Ω στ. 521).

σιδηρείον νύ τοι ήτορ

Αι τοιαῦται αινιξίεις πλησιάζουσιν εις την παρωδιαν, διαφέρουσιν όμως κατά τουτο, ότι ή μὲν παρωδία πλάττει, άποβλέπει και στογάζεται τάς λέξεις του παρωδοιμένου ποιήματος, ή δε αινιξίς ιδιαιτέρως το υλικόν, τα περιεχόμενα.

Δ'. Διαστέλλεται της παρωδίας ή μεταγραφή. Τουτο γίνεται, ότι αι λέξεις του ποιητού δεν μεταβάλλονται οὕτως, ώστε να έξαχτηται νέα έννοια, αλλά μένει ή αυτή έννοια μετά τινος τροπολογίας' είτε και ή ιδέα διορθουται διά τινος μικρῶς μεταβολής, σπερ καλεϊται και έπανόρθωσις και επιδιόρθωσις. Ο στίχος π. χ. του Εὐριπίδου εν Αϊδωφ'

τί δ' αίσχρον, ήν μή τοιαί χρωμένοι δοκῆ;

παρωδικῶς μεταβλήθη υπό του Αριστοφάνους

τί δ' αίσχρον, αν μη τοίς θεομένοι δοκῆ;

Τούναντίον το γνωμικόν του Άντισθενους δεν είναι ή επανόρθωσις αυτής της ιδέας:

Αίσχρον τό γ' αίσχρον, κἄν δοκῆ κἄν μή δοκῆ.

Ε'. Ιδιαιτερον είδος είναι ή χρῆσις των άπαραποιήτων στίχων. "Όταν δηλαδή οι στίχοι μηδαμῶς μεταβάλλονται, αλλά διά της περιστάσεως, εν ή άπαντάσι, λαμβάνωσι πάντη διάφορον έννοϊαν. Ο Στράβων διηγείται εν ιδ' βιβλίω, ότι Στρατόνικος ό καθαροδός, άφικόμενος εις την πόλιν της Κυρίας Καύνου, διάσημον διά τον νοσώδη αυτής άέρα, και βλέπων τους ανθρώπους γλωμους (ετύγγαχον δε οι άνθρωποι γλωμοί όντες), έχρήσατο τῷ έπομένῳ στίχῳ εξ Ίλιάδος Ζ' 146:

οἷη περ φύλλον γενεή, τοιῆδε και άνδρῶν.

Εις ένα τινά φωραθέντα επί κλοπή πορορου είπεν ό Διογένης (Διογ. Λαερτ. Σ. 2 άριθ. 6) εξ Ίλιάδος Ε. Σ' 83

τον δε έλλαθε πορφόρος θάνατος και μοίρα κραταιή.

"Ότε ό Πλάτων έρρίψεν εις το πῦρ την πρό του είκοστου έτους της ηλικίας αυτού συνθεσίαν τετραλογίαν, είπε παρωδῶν κατά Διογένη Λαέρτιον εξ Ίλιάδος Σ. 392

"Ήραϊστε πρόμα' ώδε Πλάτων (άντι Θέτις) νύ τι σείο χατίζει.

Παρ' Εὐσταθίω εις Ίλιάδος Κ. 481 κακῶς ίππιάτρος λέγει εις ένα άνθρωπιάτρον τους λόγους του Όδυσσεως πρὸς τον Διομήδη

Σὺ γ' άνδρας ίπαιρε, μελήσουσι δ' έμοι ίπποι.

Εὐφροεστάτη είναι προσέτι ή χρῆσις του παρ' Όμήρω τοσοῦτον συγχῶ του δ' άπαμειβόμενος περὶ της άμοιβῆς εις δούλευσιν εν τῷ έπομένῳ έπιγράμματι:

Ήτρός Κρατέας και Δάμων ένταρταστής

κοινήν άλλήλοις ήντο συνωμοσίαν.

Και ό ό μὲν, οὐς κλέπτασκεν άπ' ένταριῶν τελαμώνος,

είσεπιδεσμεύειν πέμπει φίλω Κρατέα.

Τον δ' άπαμειβόμενος Κρατέας, είσενταρταζέιν

πέμπει όλους αστῶ τους θεραπευόμενος.

Παρά δε Διογένει Λαέρτιω αναφέρεται το έπομένον ανέκδοτον περὶ Καρνεάδου. Παρατήρησεν ό Καρνεάδης, ότι εις των άχροτων αυτού, όνόματι Μέντωρ, Βιθυνός την πατρίδα, είχε στενωτάτην οικειότητα πρὸς την αυτού(του Καρνεάδου) παλλακήν. "Όθεν, εν ώ εκείνος είσήρχετο, είπεν αυτόῦ

Πωλείται τις δεύρο γέρον, άλλος νημερτής

Μέντορι είδόμενος, ήμὲν δέμας ήδε και αὐτήν.

Τούτον σχολῆς της δ' εκκεκηρύχθαι λέγω.

Εκ τούτων ό μὲν 6' στίχος είναι εξ Όδυσσείας Β 268, ό δε α' εξ Όδυσσείας Δ 384. "Αλλ' ίνα φανή το εύφυές της έφαρμογῆς αυτού οὕτως, ως άνωτέρω, γραπτέον και στικτέον και ουχι ως εν Όμήρω γέρον άλλος νημερτής. Ο δε Μέντωρ έγειρόμενος εύθους και άντιπαρωδῶν εξ Ίλιάδος Β 444 είπεν

Οί μὲν εκήρυσσον, τοί δ' ήγειροντο μάλ' όκα.

Και τῷ μὲν κηρύσσω έχρήσατο εν ή σημασίῳ ό Καρνεάδης, το δε ήγειροντο ουχι εκ του άγειρομαι άλλ' εκ του ήγειρομαι (σπύνομαι) θθεν ό νους είναι σπύνομαι και άναχωρῶ παρευθῶς' ουδεν μέλει μοι αν με άποβήλῃ εκ της σχολῆς σου.

Ε'. Τελευταίον είναι ή άντιστροφή, φαινόμενη δηλαδή μετατροπή του στίχου, χωρίς να είναι κυρίως μεταβολή της περιεχομένης έννοιας.

Ταῦτα είναι όσα πρέπει να διαστέλλονται της κυρίας παρωδίας. Αὐτή ή παρωδία, ως παρατήρησαμεν άνωτέρω, μετά σκοπού άρχομένη και άποπερατουμένη, είναι γέννημα μεταγενεστέρων, ουχι τοσοῦτον ποιητικῶν χρόνων. Τουτο δηλαδή νοητέον περὶ της τελειοποιήσεως αυτής εις είδος ποιήματος. Πρὸ της τελειοποιήσεως όμως αυτής παρήλθε πολλῶς καιρός. Αρχῆ της παρωδίας εις τα καθ' έκαστον και εις ολόκληρον άπαντάσιν εν τοίς Όμηρικοίς χρόνοις.

καθ' έκαστον

"Ω γούνα, ή μάλα τουτο έπος νημερτές είπετε (Ίλ. Γ 264)

"Ω γούνα, ή μάλα τουτο έπος θυμαλγές είπετε (Όδ. Ψ 133)

Σχέτι' έπι Σαρπηδόν, ήμα ζέσιν και έταίρον κάλλιπες Άργείοισιν έλωρ και κέρμα γενέσθαι (Ίλ. Ρ 150)

Δη τότε τον μὲν άοιδόν άγων εις νήσον έρῆμην κάλλιπεν οίνοισιν έλωρ και κέρμα γενέσθαι (Όδ. Γ 270)

Η Βατραχομομαχία είναι προφανῶς παρωδία της όλης Ίλιάδος ουχ ήττον εν τῷ γενικῷ του τόνου ή και εν πολλοίς χωρίοις κατά μέρος. Π. χ. εν τοίς στίχοις 168 και έπομένοις

Ζεύς δε θεός καλέσας εις οὐρανόν άσπερόεντα και πολέμου πληθόν δείξας, κρατερούς τε μαχητάς, πολλούς και μεγάλους, ήδ' έγχεα μακρά φέροντας οίος Κενταύρων στρατός άρχεται, ήδε Γιγαντων, ήδε γελῶν έρέεινε' τίνες βατράχοισιν άρωγοί ή μῶν άνανάτων, και Αθηναίην προσείπεν. και 246 και έπ.

Σιτοφάγος δ' ως είδεν έπ' όγθησι ποταμοίς σάχρον εκ πολέμου άναχάζετο, τείρετο δ' αϊνώς ήδεν άνα δ' ές τάρωον, όπως φύγοι αιπίν ύλεθρον.

Τίς δεν άνακαλεί παροιμία μέρη της Ίλιάδος; Το σπουδαίον της μάχης, των παθῶν κτλ. επί τῷ μικροτάτου άντικειμένου μεταφέρεται εις το γελίοιον, διότι αι αυταί φράσεις εκφέρονται περὶ όπλισμού, γενναϊότητος και πτώσεως ενός μυός, ως περὶ ενός ήρους.

Εάν είχομεν πλείονας και τελειοτέρας πληροφορίας, ήθελεν ίσως εύρεθί και ότι ό Όμηρικῶς ή Όμηρικῶς Μαργίτης ήν πα-

ρωδία της Όδυσσείας. Ο βλάξ και άβέλτερος Μαργίτης είναι το άντίθετον του πολυτρόπου Όδυσσεως. Είναι λοιπόν κατά τουτο ή παρωδία μεταποίησις του σπουδαίου εις το γελίοιον.

Ακολουθούστας την ιστορίαν της Έλληνικής ποιήσεως, έρχόμεθα μετά τον Όμηρον εις τους κυκλικούς ποιητάς, οίτινες έπραγματεύθησαν τους παλαιούς μύθους κατά διαδοχήν' ήρχετο δηλαδή ό δεύτερος όπου έπείραινεν ό πρώτος, και οὕτως έπετελείτο εν όλον. Εξ αυτής της ποιήσεως όλιγιστα τεμάχια περισώζονται' και εν αυτοίς δεν εύρίσκωμεν ίχνη της παρωδίας. Αλλά και πλείονα δεν διεσώζοντο, πιθανώτατον ότι δεν ήθέλωμεν εύρει, α') μὲν διότι εν τῷ ταυούτῳ της ποιήσεως είδει δεν ήτο ποίησις ό καθ' αυτό σκοπός, έλεύθερον δηλονότι παίγιον της πλαστικής φαντασίας, άλλ' αυτή έχρησίμευεν εις την τελείαν και πλήρη εκθεσιν μιās τινος δοθεισῆς ύλης: 6') δε διότι δι' αυτόν τουτον τον λογον ήν άγαν σπουδαία, ουχι καθαρά ποίησις. Διό ή εξ αυτής εις την λογογραφίαν μεταβάσις δεν ήτο πύδημα, άλλ' ήπια και ήρεμος μετάβασις.

Η ποίησις των ύμων, οίκοθεν σαφῆς οὐσα, δεν παρείχεν ώσαύτως λαβην και ύλην εις την παρωδιαν.

Τούναντίον ή δραματική ποίησις έπρεπε πολλαχῶς να δώση άφορμήν εις την παρωδιαν, διότι ή μὲν παρωδία του έπους αναφέρεται, εις παρελθόντα και παλαια πράγματα, εν ώ ή του δράματος, εις νέα γεγονότα αναφερομένη, και διά της παραστάσεως γίνεται ζωσα, και παρισταμένη επί της αυτής σκηνῆς, ένθα και το σπουδαίον πρωτότυπον, ποιείται διπλην ένέργειαν. Ο ύψηλότερος βίος των θεῶν, των ήρώων και άνδρων, εις το κατώτερον και κοινότερον και κομικότερον καταβιβάσθεις, έπρεπε την παρωδιαν. Και οὕτω τα σατυρικα δράματα (ων σώζεται μόνον ό Κυκλωψ του Εὐριπίδου) άλλο δεν είναι ή τοιαύτη παρωδία.

Η κωμωδία των Έλλήνων, και μάλιστα ή παλαιά λεγομένη, περὶ της κατωτέρω, παραχθεσια, ως όψόμεθα, εκ των χορῶν των Βακχικῶν έορτῶν, εξ ών έγεννήθη και ή τραγωδία και αι λοιπαί ποίησις, έχει δύο ύψεις, μιαν πρὸς εκάτεραν των άδελφῶν αυτης. Σέβας μέγα πρὸς τα ίερα και τα σεμνά, ό χαρακτηρίζει την λυρικῆν, δεν είναι της κωμικῆς ποιήσεως ιδιον. Εκ τουτου λοιπόν τάς σοβαράς φάδας του Πινδαρου, τους διθυράμβους αυτού, οὐς έψαλλε μετά θρησκευτικού ένθουσιασμού, εύρίσκομεν παρωδοιμένους υπό του Αριστοφάνους. Οὐδεις π. χ. άγνωστῶς εκείνο τεμάχιον του Πινδαρείου διθυράμβου, δι' εν έξημάθη υπό των πολιτων αυτού Θηβαίων και άντημείθη υπό των Αθηναίων:

Αί τε λιπαράι και αϊδιμοι, ίστέφανοί τε, Έλλάδος έρεσιμα, κλειναί [Αθήνα]

Τουτο παρωδεϊται υπό Αριστοφάνους εν τῷ χορῷ των Ίππεων 1324 εν τοίς ιδιαιτέροις αναπαιστικῶς

"Ω ται λιπαράι και αϊδιμοι και άριζήλωτοι Αθήναί

δειξάτε τον της Έλλάδος ήμιν και της γῆς της δε μοναρχον.

Ωσαύτως τα Πινδαρικά

Επήμεροι τί δέ τις, τί δ' οὔτις;

σκις άναρ άνθρωποι

παρωδει Αριστοφάνης κατά τον άκόλουθον τρόπον εν Όρνισι 686

"Αγε δή φύσιν άνδρες άκαυρόβιοι, φύλλον γενεῆ προσόμοιοι (Ίλ. Ζ 146) όλιγοδρανείες, πλάσματα πηλοῦ σκιοειδέα, φύλ' άμενηνά, άπηγνες, εφημέριοι, τηλαοί βροτοί, άνερες είσεκλόνηοι.

Η άλλη ύψις της κωμωδίας ήτο πρὸς την τραγωδιαν. Εξ αν δ' ή κωμωδία μήτε θεῶν, μήτε ανθρώπων ρειδηται, πολλῶ μάλλον δεν εύλαθεϊται τους τραγικούς ποιητάς, παρέρχοντας τυχόν λαβην εις τον γλευασμόν' έξαιρέτως όμως τοξείνη άνδρας, αν τα πρώοντα της διανοίας εύρίσκονται εν τη μνήμη και τῷ στόματι πάντων. Εκ τουτου λοιπόν αι τοσαῦται εν τοίς άριστοφανεσίς δράμασι παρωδίαι τοιούτων τραγιῶν, έξαιρέτως Αισχύλου και Εὐριπίδου. Αι πηρωαίαί λέξεις του Αισχύλου, το γλωσσολογικόν και αισθηματικόν του Εὐριπίδου και αι υπερβολικαί εν αυτῷ εκφράσεις του αίσθηματος, έδωκαν εις τον κωμικόν λαβήν, ήν κυρίως μὲν εξεμεταλλεύσατο, εκ προθέσεως έπεξεργασάμενος, εν τοίς Βατράχοις, ένθα ό Αισχύλος και ό Εὐριπίδης, εκάστος κατά τον ίδιον τρόπον πειράται να υπερβή, άλλ' ουχ ήττον και εν ταίς Θεσμοφοριαζούσαις, ταίς Εκκλησιαζούσαις, ταίς Νεφέλαις και τῷ Πλούτῳ, ένθα πολλά παραδείγματα της τοιαύτης γλευαστικῆς διαθέσεως του κωμικού.

Οὕτως οι εν Ίππολύτῳ του Εὐριπίδου εξής στίχοι (611 και 612):

Τροφός. Ὡ τέκνον, ὄρκους μηδαμῶς ἀτιμάσῃς Ἰππολ. Ἡ γλώσσα ὁμιώμαξ' ἢ δὲ φρήν ἀνώματος παρωδήθησαν ἐν μὲν Ἀριστοφάνους Βατράχοις (στίχῳ 101) ὡς ἐξῆς:

Ἡ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὁμοίαι καθ' ἱερῶν, γλώτταν δ' ἐπισηκῆσαν ἰδίᾳ τῆς φρενός. Ἐν δὲ Ἀριστοφάνους Θεσμοφοριαζούσαις (στίχ. 274) κήρυα Ὄνομη τοῖνον πάντα ἄρδην τοῖς θεοῖς. Μηνοιλ. Μίμησος τοῖνον ταυθ' ὅτι ἢ φρήνωμισεν, ἢ γλώσσα δ' οὐκ ὁμιώμαξ' οὐδ' ὠκωσ' ἐγώ. Οἱ δὲ τοῦ Εὐριπίδου παρὰ Στωβῶν ἐν λόγῳ 284:

Τίς δ' οἶδεν, εἰ ζῆν τοῦθ' ἢ κείληται θανείν, τὸ ζῆν δὲ θνήσκαι ἐστὶ παρωδήθησαν ἐν Ἀριστοφάνους Βατράχοις στίχῳ 1477

Διοτ. Τίς οἶδε εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ καθθανείν, τὸ πνεῖν δὲ δεῖπνεῖν καὶ τὸ καθθευδεῖν κώδιον. Αὐτὰ ἦσαν τὰ προανακρούσματα τῆς παρωδίας, ἕως οὗ ἐγένετο αὐτῇ ἰδιαιτέρον εἶδος ποιήσεως, ἐν ᾧ διέπρεψαν Ἰππώνας ὁ Ἐρσίσιος, Ἡγήμων ὁ Θάσιος, καὶ Μάκρων ὁ περίπυστος παρωδός, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὸν ὁ Εὐστάθιος, οὐ παρ' Ἀθηναίῳ σώζεται μέγα τεμάχιον. Τὸ Ἀττικὸν δεῖπνον, ὃ ὁ Μάκρων, τεχνικώτατος ὢν περὶ ταῦτα, δι' Ὀμηρικῶν τὰ πολλὰ στίχων περιγράφει, εἶναι τὸ σημαντικώτατον τεμάχιον τῆς παλαιᾶς παρωδικῆς ποιήσεως.

Ἄρχεται δέ: Δεῖπνά μοι ἔνεπε Μοῦσα πολυτρόφα καὶ μάλα πολλὰ, ἢ Σανκλῆς, βήτωρ ἐν Ἀθήναις δεῖπνησεν ἤμαξ. Ἥθλον γὰρ ἔκαίνα, πολλὸς δὲ μοι ἔσπετο λιμός.

Σημειωτέον δὲ ὅτι εἰς τὴν παρωδίαν ἀνάγονται καὶ τὰ περὶ τὴν λέξιν παίγνια (calembours), δι' ὧν ἀπονέμεται εἰς μίαν λέξιν ἔννοια, ἣν δὲν ἔχει, δύναται ὅμως νὰ λάβῃ, διαριουμένων, μεταβάλλομένων, ἀραιομένων ἢ προστιθεμένων τινῶν γραμμάτων, διατηρουμένης ὅμως ἀναλλοιώτου τῆς πρόφορᾶς. Τοιοῦτο φέρ' εἰπεῖν εἶναι τὸ ἐπὶ Ναπολέοντος πολυβούλητον καταστάν Jetez le Corse — Jetez l'écorce (ρίψατε τὸν Κορσικανὸν — ρίψατε τὸν φλοιόν). Ὁμοίον τὸ ἀπέθιχεν εἰς ἀρχιπίσκυπος καὶ ἐγένετο un jeune général (γενικὴ νηστεία) καὶ un jeune général (νέος στρατηγός). Τοιοῦτο calembour εἶναι τὸ παρ' Ἀθηναίῳ φερόμενον, καθ' ὃ τὸν ἐπόμενον στίχον (ὅστις φαίνεται ὅτι εἶναι τοῦ Εὐριπίδου):

κακῶν κατάρχει, τὴν δὲ Μοῦσαν εἰσάγων ἐρήρησέ τις εἰς τὴν Ἀρσινόην, ἐμετικὴν οὐσάν, δάκνων αὐτὴν οὕτως:

κακῶν κατάρχει, τὴν δ' ἔμοῦσαν εἰσάγων.

Αὐτὴ παρωδία ἐξετίετο οὐ μόνον εἰς τὴν ποίησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν χορὸν καὶ εἰς τὴν μιμικήν καὶ εἰς τὸν στολιμὸν τῆς σκηνῆς, ἐπὶ δὲ καὶ εἰς τὴν πλαστικὴν, μεταβάλλουσα τὰς εἰκόνας τῶν θεῶν εἰς caricatures, καὶ εἰς τὴν ἀρχειτεκτονικὴν. Ὅθεν ὄσον πλείοτερον τὰ προϊόντα τῶν τεχνῶν τούτων προσπίπτουσιν εἰς τὴν αἰσθησιν, ὄσον πλείοτερον οἱ Ἕλληνας ἦσαν ἐξοικειωμένοι ἐπὶ τῶν ἑορτῶν καὶ πομπῶν τῶν τὸ ὑψηλότερον τῆς τραγωδίας, τοσοῦτο πλείοτερον ἐνήργει ἐπὶ τὸ γελῶν ἢ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ἐγενήθη ἐκ τῆς παρωδίας τῆς τραγωδίας καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἀπλὴ παρωδία τῆς τραγωδίας, διότι ἡ παρωδία προϋποτίθει πάντοτε σχέσιν πρὸς τὸ παρωδουμένον καὶ ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτοῦ. Τούναντιον ἡ παλαιὰ κωμῳδία εἶναι αὐθόπρακτον καὶ πρωτότυπον εἶδος ποιήσεως, ὡς ἡ τραγωδία. Ἴστανται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ πρὸς ἐκείνην. Ἀμρότεροι εἶναι γέννημα τῆς πλαστικῆς φαντασίας. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου φύλλου].

Ο Φόρμπες (Forbes) παρατήρησεν ἐπιτίτῃ νήσῳ Τιμόρ, κατὰ τὸ εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ταξιδιὸν του, μοναδικὸν ἀμυντικὸν χρωματισμὸν εἰς τὴν λευκοκέφαλον καρποπεριστερὰν (Alipus cinctus). Ὅστις εἶδε ποτε τὴν περισσετέρην ταύτην ἐν Μου-

σεῖο Ζηολογικῶ, δυσκόλως βεβαίως ἔα μαντεύσῃ ὅτι ὁ ἀλλόκοτος χρωματισμὸς αὐτῆς χρησιμεῖ πρὸς ἀμυναν, καὶ ἐν τούτοις οὕτως ἔχει: διότι ὁ χρωματισμὸς τῶν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐπὶ πολὺ προσεχόντων κλάδων καὶ ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ καθήμενων ζῶων, καθίσταται ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ τροπικοῦ ἡλίου τοιοῦτος, ὥστε τὰ πτηνὰ καταπληκτικῶς νὰ ὁμοιάζωσι πρὸς τὸν κλάδον ἐφ' οὗ ἀναπαύονται καὶ μόνον δυσκόλως ἀπ' αὐτὸν διακρίνονται.

Ἐνθ' εἰς τὰς μέγρι τοῦδε μνημονευθείσας περιστάσεις τοῦ προστατευτικοῦ ἢ ἀμυντικοῦ χρωματισμοῦ, τὰ διάφορα ζῶα εὐρίσκουσιν ἀμυναν ἐν τούτῳ, ὅτι ὅσο τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον προσπίπτουσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐν τῷ ὁμοιόμορφῳ χρωματισμῷ τῶν πέριξ καθίστανται ἀφανῆ ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις περιστάσεσι, καθ' ἃς τὸ ζῶον δεικνύει ἀπατηλὴν ὁμοιότητα πρὸς ὀριζόμενα ἀντικείμενα, ἅτινα ὑπὸ τῶν ἑλθρῶν τῶν εἰσὶν ἀναπόληστα. Ὀνομάζουσι δὲ τὸν τρόπον τούτον τῆς ἀμύνης ἢ προστασίας αὐτῆ χαρακτῆριζει ἰδίως τὴν ἀπομίμησιν ζῴων ἀντικειμένων.

Οὕτω π. γ. εὐρίσκονται ἐπὶ τῶν κοραλλιογενῶν ὑφάλων καὶ νήσων τῶν θερμότερων θαλασσῶν, πλῆθος θηλακοφῶρων Καρκίνων: οἵτινες ἐπὶ τῶν νήσων τῶν φέρονται φυσικώτατον ἰχθυογράφημα τῶν κοραλλίων, οὕτως δὲ δυσκόλως διακρίνονται ἐκ τῶν κλάδων τῶν κοραλλίων.

Ἐκ τῶν νυκτοβίων λεπιδοπτέρων (ψυχῶν) πολλὰ εὐρίσκονται ἐκ τῶν γλαυκοειδῶν καὶ τῶν βροβηκοειδῶν ὁμοιάζουσι τὸσον ἀπατηλῶς πρὸς ζῆρὰ τεμάχια κλάδων, ὥστε μόνον λίαν ἐξσηκρμένους ὀφθαλμῶς δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὰς καθήμενας. Ὁ δόκτωρ Σπύερ (Speyer) ἀναφέρει ὡς ἄριστον παράδειγμα ἀπομιμήσεως ἀψύχων ἀντικειμένων τὸ πτηνὸν τῆς Σαλιήνης (Mondvogel). Τοῦτο ὁσάκις συγκρατεῖ σφυγτικῶς συνεπτυγμένας τὰς πτέρυγας του καὶ κἀθηται ἐπὶ τοῦ ἕδαρτος, τότε παριστᾷ ἀπαράμιλλως τὴν εἰκόνα ζῆρου ὄρνυτον κλαδίσκου. Ὅστις τυχαίως εἶνε τετραμυμένος εἰς ἀμρότερον τὰ ἄκρα αὐτοῦ. Τὰ τετραμυμένα ταῦτα ἄκρα, ἅτινα φέρουσι περὶ μὲν τὸ κέντρον τὸ ζῆρον κίτρινον χρομα τοῦ ζῆλου, περὶ δὲ τὴν περιφέρειαν τὸ σκοτεινὸν γινωστὸν χρομα τοῦ φλοιού, ἀναπαύονται ἐν τῷ πτηνῷ τῆς Σαλιήνης, ἀρ' ἑτέρου μὲν διὰ τῶν ἄκρων τῶν συνεπτυγμένων πτερύγων, ἀρ' ἑτέρου δὲ διὰ τοῦ χρωματισμοῦ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ θώρακος, τὴν δὲ κυρτὴν καὶ σκοτεινῶς ἀργυρόχρουν ἐπιφάνειαν, διὰ τῆς ἀδρομεροῦς καὶ τριχοφόρου ἐπιφανείας τῶν ἐμπροσθίων πτερύγων. Ἐπειδὴ δὲ ὅπως προστατεύεται εἶνε ἠναγκασμένον νὰ ἀπομιμηθῇ κλαδίσκου, διὰ τοῦτο ἀναπαύεται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἕδαρτος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ κλάδων καὶ τῶν παρομοίων καὶ πάντοτε παρουσιάζεται ὡς νεκρὸν.

Μικρὰ τινα κολεόπτερα οἱ ἀρηρότροις Τρωαῖς οἵτινες ζῶσιν ἐπὶ Μυρικῶν, προσομοιάζουσι τὸσον πολὺ πρὸς ἀπομακρυνέντα ἄνθη τῶν φυτῶν τούτων, ὥστε μόνον μετὰ κόπου δύναται τις νὰ διακρίνῃ αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀνθῶν. Εἶδη τινὰ τοῦ γένους Κομάτου, τὰ ὅποια ζῶσιν ὡσαύτως ἐπὶ τῶν αὐτῶν δένδρων, ἀπομιμῶνται ἀκριβῶς διὰ τῶν πλαγίως συγκλινοῦσαν κηλίδων αἵτινες καλύπτουσι τὰς πτέρυγας, τὰ κεραμιδοειδῶς διατεταγμένα λεπιδειδῆ φύλλα τῶν δένδρων τούτων.

Εἰς πολυαριθμούς τροπικὰς ἀκρίδας ὁμοιάζει ὁ χρωματισμὸς καὶ τὸ σχῆμα τῶν πτερύγων αὐτῶν μὲ τὰ φύλλα, ἐφ' ὧν τὰ ζῶα ταῦτα βίουσιν, οὕτω π. γ. ἐν τῇ Δυτικῇ Βρασιλίᾳ ὑπάρχει: εἶδος τι ἀκρίδος, τῆς ὁποίας σχεδὸν ὀλοκληρὸν τὸ σῶμα καλύπτουσιν αἱ ζωηρῶς πράσινα: κεχρωματισμένα πρόσθια πτέρυγες, αἵτινες μεγάλως μὲ τὰ φύλλα τῆς ἰτέας ὁμοιάζουσι. Πρὸς δὲ εἰς τὸ μέσον τῶν πτερύγων ἐξαπλοῦται ἀσθενῶς κεκαμμένη κύριον τὸ νεῦρον, ὅπερ περὶ μὲν τὴν βᾶσιν αὐτοῦ εἶνε παχύτερον καὶ ἐφ' ὅσον προεξέρει πρὸς τὰ ἄκρα καθίσταται βαθμηδὸν λεπτότερον, δὲ οὕτω ἐν ὄλῳ ἀναπαύεται τὸ μεσαῖον νεῦρον τῶν φύλλων. Ὅπως δὲ ἡ ἀπομίμησις ἀποθῆ τελεία ἀσπασθῆται ἐκ τοῦ κεντρικοῦ νεύρου τῶν πτερύγων δευτερεύοντα τοιαῦτα, ἅτινα πάλιν πολλὰκις διακλαδίζονται, ἀκριβῶς ὅπως ὁ νευρικός ἴσθς τῶν φύλλων τῶν δένδρων. Εἰς τὴν τοῖς πᾶσι γνωστὴν ἀκρίδα τὸ αταξιδειδῶν φύλλον παρουσιάζεται προσέτι καὶ τοῦτο, ὅτι τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος τῆς, καὶ ἰδίως τὰ ἄκρα αὐτῆς, εἰσὶ πηλατωμένα καὶ κυλλοειδῆ, ὥστε τὸ ζῶον τοῦτο ἐκ τῶν πέριξ φύλλων, καθ' ὅσον μάλιστα τὸν αὐτὸν χρωματισμὸν φέρει, εἶνε ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις.

Ἐπίσης φησὶ τινες ἀπομιμῶνται ἐν τῷ χρωματισμῷ, ἐν τῇ διακλαδῶσει τῶν νεύρων καὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν κάτωθιν πτερύγων τῶν αἰτινῶν μόνον εἰς ἡμεροβίους ψυχὰς, ὁσάκις εὐρίσκονται ἐν

ἀναπαύσει, εἰσὶν ὁραταί, τὰ φύλλα τῶν ἐξ ὧν τρέφονται δένδρων.

Λεπιδόπτερον τι κοροπτεροῦ καλῶμενον προτιμᾷ κατ' ἐξοχὴν τὴν ἐπὶ τῶν ἀτρακτύων διαβίωσίν του. Ὅταν δὲ τὸ ζῶον τοῦτο κἀθηται ἐπὶ τοῦ ὑπεροῦ τῶν ἀνθῶν, τότε ὁμοιάζουσι κατὰ τε τὸ χρομα καὶ τὸ σχῆμα αἱ ὀξυκατάκλιτοι πτέρυγές του ἐντελῶς πρὸς τὰ προσεχόντα περιάνθη φύλλα. Ἡ ὁμοιότης αὕτη καθίσταται τοσοῦτον μάλλον ἀπατηλῆ, καθ' ὅσον καὶ αἱ ἀνοικτόχροοι νευρώσεις τῶν περιανθίων φύλλων διαφέρουσιν. Ἐπειδὴ δὲ χαρακτῆριζει τὸ λεπιδόπτερον τοῦτο καὶ ὀλίγη ἀπάθεια καὶ δὲν ἵπταται κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ ἑλθροῦ του, κατορθοῖ διὰ τῆς ἀπομιμήσεως ἀρ' ἐνός καὶ τῆς ἀπαθείας ἀρ' ἑτέρου νὰ διαφεύγῃ τὸν κίνδυνον.

Ὁ Wallace παρατήρησεν δύο ἰνδιὰς ψυχὰς ἐκ τοῦ γένους Καλλιῶ, αἵτινες ἐν ἀναπαύσει εὐρίσκόμενα: τοσοῦτον ὁμοιάζον πρὸς ζῆρὰ φύλλα, ὥστε μόνον μετὰ κόπου κατάρθρωσεν αὐτὰς ν' ἀνεύρῃ. Μεταφέροντες αὐτολεξεῖ τοὺς λόγους τοῦ ἀνωτέρου φυσιοφίλου. «Τὸ ἄκρον τῶν ἄνω πτερύγων ἀπολήγει εἰς ὀξείαν κορυφὴν, ἀκριβῶς ὅπως τὰ ἄκρα τῶν φύλλων πολλῶν τροπικῶν θάμνων καὶ δένδρων, ἐνθ' ὧν τῶν κάτω πτερύγων ἀμβλύτερα εἰσὶ καὶ ἀπολήγουσιν εἰς μικρὰν καὶ παχίαν ἀποφυάδα. Τὸ μεταξύ τούτων τῶν ἄκρων διάστημα, διασχίζει σκοτεινὴ τις καὶ κεκαμμένη γραμμὴ, ἣτις ἀκριβῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ μεσαῖον καὶ κεντρικὸν νεῦρον τῶν φύλλων, καὶ ἐκ τῶν πλευρῶν τῆς ὁποίας ἐκρύνονται δευτερεύοντα τινες κεκαμμένα γραμμά, αἵτινες πάλιν ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ δευτερεύοντα νεῦρα τῶν φύλλων. Ὁ χρωματισμὸς τῆς κάτω ἐπιφανείας παραλλάσσει πολὺ, ἀλλὰ πάντοτε οὕτως ἔχει φαιὸν ἢ ὑπερῶρον χρομα, ὅπερ συμφωνεῖ κατ' ὀλοκληρίαν μετὰ τῶν ζῆρῶν φύλλων. Ἐχει δὲ συνήθειαν τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ψυχῶν νὰ κἀθηται πάντοτε ἐπὶ κλάδου μεταξὺ νεκρῶν καὶ ζῆρῶν φύλλων, καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μὲ τὰς πτέρυγας συνεπτυγμένας ὁμοιάζει ἀκριβῶς ἐνός μετρίου μεγέθους καὶ ἀσθενῶς κεκαμμένου ἢ ἐρρυτιδωμένου φύλλου. Τὰ ἄκρα τῆς ὀπισθίας πτέρυγος σηματοδοτοῦσι τελείον κυλόν, ὅστις ἐπιψαύει τὸν κορμόν, ἐνθ' ὅ τὸ κέντρον στρίβεται ἐπὶ τῶν μεσαίων κνημῶν του, οὕτως ὥστε ἐκ τῶν πέριξ κλαδίσκων δὲν διακρίνεται. Ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ κεραταὶ εἰσὶ ἐντός τῶν πτερύγων κεκρυμμένα καὶ πρὸς τοῦτο συντελεῖ ἡ τομὴ ἣτις ἐπὶ τῆς βάσεως τῶν πτερύγων ὑπάρχει. Πᾶσαι αὗται αἱ λεπτομέρειαι καὶ λεπτότητες τῆς ἀπομιμήσεως ἐν ὄλῳ, προκαλοῦσι μίαν τοιαύτην μετεμπίεσιν τοῦ ἐντόμου, ἣτις τὸσον ἐντελής καὶ ἀξιοθαύμαστος εἶνε, ὥστε ἕκαστος ὅστις ἔτιχε τῆς εὐκαιρίας νὰ παρατηρήσῃ αὐτὸ μὲναι ἐκπληκτός.»

Αἱ φασματώδεις ἀκρίδες, αἵτινες στεροῦνται πτερύγων, δεικνύουσι τοιαύτην ὁμοιότητα πρὸς κλάδους καὶ ρίζας ὥστε καλοῦνται καὶ κοροπτότομα ἢ καὶ στυπαιότομα. Ὀλόκληρος ὁ χρωματισμὸς τῶν, λέγει ὁ Wallace, τὸ σχῆμα τῶν, ἡ τραχύτης τῶν, ἡ διάταξις τῆς κεφαλῆς τῶν, τῶν μυχῶν τῶν καὶ τῶν κερατῶν τῶν εἰσὶ τοιοῦτοτρόπως, ὥστε παρέχουσιν εἰς τὰ ζῶα ταῦτα ἀπόλυτον ὁμοιότητα πρὸς ἀπέξηραμένους κλάδους. Ἐν τῷ δάσει κρημῶνται χαλαρῶς ἐπὶ θάμνων καὶ ἔγρουσι τὴν μοναδικὴν συνήθειαν, νὰ ἐκτείνουσιν ἀσυμμέτρως τοὺς μυχούς τῶν καὶ οὕτω ἡ ἐξαπάτησις καθίσταται ἐτι μάλλον τελειότερα. Φασματώδη τινα ἀκρίδα, ἣν ὁ Wallace ἐκ τοῦ Borneo ἔλαβεν, ἣτο μὲ ὀλοκλήρει ἐκρύνει ἀνοικοῦ πρασίνου ἐλαιοχρόου χροματος κεκαλυμμένη, οὕτως ὥστε ὁμοιάζει αὕτη ἀκριβῶς πρὸς κλαδίσκον ὅστις ὑπὸ ἐρρυσιτικοῦ βροῦ εἶνε κεκαλυμμένος.

Ὁ Schweinfurth παρατήρησεν εἰς τὸ Ἄδεν τῆς Ἀραβίας ἐπὶ τοῦ κορφοῦ Ἀκακίας τινος ἐτέτηγα, ὅστις διὰ τῆς ἐπιπέδου κοιλιακῆς του χώρας περιέρρηγε τὸν κορμόν καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ προτοθώρακος του εἰς τρεῖς ἀκάνθας διακρούμενον σώματος του, παρίστα μίαν καταπληκτικὴν ἀπομίμησιν τῆς ἐκ τῶν κλάδων τῆς ἀκακίας ἐπὶ ἐκάστης προσφύσεως φύλλου τριακάνθου ἐξογκώσεως.

Πολλὰ κἀμπα: τοῦ ἐντόμου γεωμέτρως παρουσιάζονται ἀπατηλῶς ὁμοιαί πρὸς τοὺς κλάδους τῶν ἐξ ὧν τρέφονται φυτῶν. Τὸ χρομα εἶνε ἀκριβῶς ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ φλοιού, πρὸς τοῖς εἰσὶν ἐρωδιασμένα μὲ παντοειδῆς δερμικὰς ἀποφύσεις, κυρτώματα, ἀκροχορδῶνας ἢ ἀκωκὰς καὶ ἔγρουσι τὴν συνήθειαν, ἐν τῇ ἀναπαύσει τῶν, νὰ κρατῶνται ἰσχυρῶς μὲ τὸ τελευταῖον ζεύγος τῶν ποδῶν τῶν καὶ τὸ ὅλον σῶμα τῶν νὰ ἐκτείνουσιν ἀκάμπτως ὡς ἀποφυλλωμένον κλαδίσκον.

Ἄλλαι κἀμπα: αἵτινες στεροῦνται τοιαύτης φυσικῆς ὑπεραπίσεως, προσπαθοῦσι νὰ ἀντικαταστήσωσι ταύτην τεχνικῶς. Οὕτω

π. γ. ἡ κἀμπα ἐξωτικῆς τινος ψυχῆς περιτρώγει φύλλον τι τοῦ ἐξ οὗ τρέφεται φυτοῦ καὶ προσκαλλεῖ αὐτὸ ἐπιτηδεῖως ἐπὶ τῶν κάτω τῆς δια τοῦ ἀραχνίου ἴσθου τῆς. Ἐν τοιαύτῃ μετεμπίεσει βεβαίως καθίσταται ἡ ἀναγνωρίσις τῆς ὑπὸ τῶν ἑλθρῶν τῆς μεταξὺ τῶν λοιπῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ ἀδύνατος.

Διάφορα εἶδη μικρῶν ψυχῶν εὐρίσκόμενα ἐν ἀναπαύσει ὁμοιάζουσι καταπληκτικῶς πρὸς τὰ περιττώματα τῶν πτηνῶν ἐν συγχρόνως τὰς πρὸς τὰ κάτω μὲν σκοτεινῶς πρὸς τὰ ἄνω δὲ ὑπολευκῶς κεχρωματισμένας πτέρυγας τῶν κρατῶσι συνεπτυγμένας. Ὁ Wallace εὐρεν ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Μαλακικοῦ ἀρχιπελάγους μικρὰ τινα κολεόπτερα ἐκ τῆς ὁμοιογενείας τῶν Βουπρεσιδῶν, τὰ ὅποια ὁσάκις κἀθηται ἐπὶ τοῦ μεσαίου νεύρου τῶν φύλλων ὁμοιάζουσι πρὸς περιττώματα πτηνῶν. Ὁ Bates διηγείται, ὅτι εἰς μικρὸς κἀνθαρος, Χλαμῶς, ἐκ Βρασιλίας, ἐξ ἀποστάσεως τινος ὀδῶως διαφέρει τῆς κόπρου τῶν κἀμπῶν. Ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ Ζηολογικῷ μουσεῖῳ διατηρεῖται: εἶδος τι τοῦ γένους τούτου ἐκ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, ὅπερ ἀπατηλῶς ὁμοιάζει πρὸς ἐκκρίματα πτηνοῦ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΟΥΦΟΣ

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΝΟΥΤΣΙΟ ὑπὸ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Τὸ Παρελθόν. 1.

Ἡ Ἰππολύτη, ὅτε εἶδε πρὸς τὸ περίφραγμα ὄμιλον ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐκυπτον καὶ παρετήρουν ἐν τῇ κάτω κειμένη ὄδῳ, ἀνερώνητος σταθείσα.

— Τί νὰ συνέθῃ; Αὕτη ἐκδηλώσασα τὸν φόβον τῆς δι' ἐλαφρῆς κινήσεως ἐστήριξεν ἀκουσίως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Γεωργίου ὡς εἰ θέλουσα νὰ τὸν συγκρατήσῃ.

Ὁ Γεώργιος εἶπε παρατηρῶν τὰς χειρονομίας τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνον

— Ὁ ἐρρίφθη κάποιος κάτω. Εἶτα προσέθεσε. — Θέλεις νὰ ἐπιστρέψωμεν ὅπως; Ἐκείνη ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς ἀμφιρροπέει: ὡς εἰ εὐρισκομένη μεταξὺ περιεργείας καὶ φρίκης, ἀπάντησεν. — Ὅχι, ἄς ἐξακολουθήσωμεν. Ἐξηκολούθησεν διὰ τῆς τελευταίας δειροστοματικῆς παρὰ τὸ περίφραγμα. Ἀκουσίας δὲ ἡ Ἰππολύτη ἔσπευδε τὸ βῆμα πρὸς τὸν ὄμιλον τῶν περιέρρων.

Κατὰ τὸ ἀπομνημόνεον τοῦ Μαρτίου ὁ Πίνκιος ἦτο σχεδὸν ἔρημος. Ἐν τῷ φαιῷ δὲ καὶ ἡσυχῳ ἀέρι ἐσθονοῖ οἱ ὄλγιστοι θουραῖοι.

— Καὶ οὕτω, εἶπεν ὁ Γεώργιος, κάποιος νῆτοκτόνησε. Ἀμρότεροι ἔστησαν πλησίον τοῦ ὄμιλου. Πάντες παρετήρουν μὲ προσηλωμένους ὀφθαλμούς τὸ κάτω κείμενον λιθόστρωτον.

Ἦσαν γυδαῖοι ὀκνηροί, τῶν ὁποίων τὰ πρόσωπα δὲν ἐξέφραζον οὐδένα οἶκτον, οὐδεμίαν κατήρησιν. Ἡ ἀκίνησις τοῦ βλέμματος αὐτῶν ἐνεβαλλεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν εἰδός τι κτηνώδους ἐκπλήξεως.

Ἀρμυοπαις τις ἐφθασεν ἵνα ἴδῃ μετ' ἀπληστίας. — Δὲν εἶνε πλέον, τῷ εἶπε κάποιος, πρὶν οὗτος προβᾶλλῃ εἰς τὸ περίφραγμα. Εἶχε δὲ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἀνεζήγητον ἔκφρασιν μεταξὺ γλυκῆς καὶ ἀγγαλιάσεως, ὡς νὰ ἔχαιεν ὅτι τοῦ θεαματος δὲν ἠδύνατο ἄλλος ν' ἀπολαύσῃ.

— Δὲν εἶνε πλεόν, τὸν ἔφεραν ἄλλοι. — Εἰς τὴν Ἁγίαν Μαρίαν τοῦ Λαοῦ. — Νεκρὸν; — Νεκρὸν.

Ἄλλος τις ἰσχνός, πρασινωπός, φέρων περὶ τὸν λαιμὸν πλατὺν λαιμοδέτην ἐκ μαλίου, ἐπρόβαλε περισσότερον τῶν ἄλλων ἐπὶ τοῦ περιφράγματος καὶ ἀφαιρῶν δὲ ἐκ τοῦ στόματός του τὴν καπνοσύριγγα, ἠρώτησε μεγαλοφώνως.

— Τί ἀπέμεινεν ἰδῶ; — Τί ἀπέμεινεν ἰδῶ;

Τὸ στόμα αὐτοῦ διάστροφον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, συνεπαλμμένον ὡς ἐξ ἰγκυμάλου, σπασμοδικὸν ὡς νὰ ἐδοκίμαζε πικρὸν σίελον καὶ ἀκαταπαύστως ἐξογαλούμενον, ἢ δὲ φωνὴ αὐτοῦ ἦτο βαθεῖα ὡς νὰ ἐξήρχετο ἐκ σπηλαιωδῶν μερῶν.

— Τί ἀπέμεινεν ἔδω ;
Καρραγωγεὺς τις κάτω ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλινε παρὰ τὰς βάσεις τοῦ τοίχου. Οἱ θεαταὶ ἐσιώπων ἀκίνητοι περιμένοντες τὴν ἀπάντησιν. Μόνον διέκρινον ἐπὶ τῶν λίθων μελανὴν τινα κηλίδα.

— Λίγω αἶμα, ἀπάντησεν ὁ καρραγωγεὺς εἰσέτι κυρτός, ζήτησεν τι ἐν τῇ κηλίδι διὰ τῆς ἀκρας καλάμου τινός.

— Καὶ ὕστερον ; ἤρωτησεν ὁ ἀνθρώπος μὲ τὴν κεραιόσφιγγα.
Ὁ καρραγωγεὺς ἀνηγγέθη κρατῶν ἐπὶ τῆς ἀκρας τοῦ καλάμου κατὰ τὸ ὅποιον οἱ ἄνω εὐρισκόμενοι δὲν ἔβλεπον.

- Μαλλιά.
- Ποίου χρώματος ;
- Σαυθῆ.

Αἱ φωναὶ ἐν τῷ κλεισμένῳ κρημνῷ μεταξὺ τῶν δύο ὑψηλῶν τοίχων ἀντήχουν παραδόξως.

— Γεώργη ἄς ὑπάγωμεν, τὸν ἰκέτευσεν ἡ Ἰπολύτη ἐν ταραχῇ, ὀλίγον ὡχρὰ σείουσα τὸν ἔραστον, ὅστις ἐπρόβαλλεν ἐπὶ τοῦ περιφράγματος πλησίον τοῦ ὀμίλου παρασυρόμενος ἐκ τῆς ἀπανθρώπου ἐκείνης σκηπῆς.

Διήλθον τὸ τραγικὸν μέρος ἐν σιωπῇ. Εἰς ἀμφοτέρους ἡ σκέψις τοῦ θανάτου ἐκείνου ἀλγεινῶς ἐπεκράτει, ἢ δὲ κατῆρει αὐτῶν ἦτο κατάδηλος.

Οὗτος εἶπεν :
— Μακάριοι οἱ νεκροί, ἐπειδὴ δὲν ἀμφιβάλλουν πλέον.

Αὕτη δέ :
— Εἶνε ἀληθές.

Ἄπειρος ἀθυμία ἐξησθῆναι τὰς λέξεις αὐτῶν. Ἐκείνη προσέθεσε κλίνουσα τὴν κεφαλὴν, μετὰ πικρίας καὶ οἴκτου.

- Πτωχὴ ἀγάπη !
- Ποίαν ἀγάπην ; τὴν ἡρώτησεν ὁ Γεώργιος ἐστατικῶς.
- Τὴν ἰδικήν μας.
- Τὴν αἰσθάνεσαι λοιπὸν νὰ τελειώσῃ ;

— Ὅχι εἰς ἐμέ.

— Εἰς ἐμέ ἴσως ;

Ἄσπρη τις μὴ κατασταλεῖσα ἐτράχυνε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐπανέλαθε ἀτενίζων αὐτήν.

— Εἰς ἐμέ ; ἀπάντησεν.
Αὕτη ἐσιώπησε κλίνουσα καὶ πάλιν τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν ἀποκρίνεσαι ; Γνωρίζεις καλὰ ὅτι δὲν θὰ ἔλεγες τὴν ἀλήθειαν.

Κατόπιν διαλείμματος κατὰ τὸ ὅποιον ἀμφοτέροι ἠσθάνθησαν ἀνέκραστον ἀδμονίαν νὰ διαγνώσῃ ὁ εἰς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἄλλου, οὗτος ἐξηκολούθησεν.

— Οὕτως ἀρχίζει ἡ ἀγωνία. Δὲν ἔνοεις τοῦτο ἀκόμη, ἀλλ' ἐγὼ σ' ὅτου ἐπιστρέψεις σὲ θεωρῶ ἀδικώπως, καθ' ἑκάστην δὲ μετ' ἐκπλήξεως ἀποκαλύπτω εἰς σὲ νέον σημεῖον.

— Τί σημεῖον ;

— Καθὸν σημεῖον, Ἰπολύτη, ... Τρομερὸν πρᾶγμα ν' ἀγαπᾷ τις καὶ νὰ ἔχη αὐτὴν τὴν εὐκρίνειαν καθ' ὅλας τὰς στιγμὰς ὁμοίαν.

Ἡ φωνὴ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν σχεδὸν βιαίως ἐκ σκοτιδινιάσεως. Ἐτι ἄπαξ ὡς ἄλλοτε οἱ δύο ἔρασταί ἐγενῶν ἐγθροί. Ἐκαστος τῶν δύο ἠσθάνετο ἑαυτὸν προθνήτα ὑπὸ τῆς ἀδικου ἐκείνης ὑπονοίας καὶ ἐνδομύχως ἐπανίστατο δι' ὀργῆς ἀφώνου, ἥτις ἐξέσπα ἐνίοτε εἰς λέξεις δριμύεις καὶ ἀνεπανορθώτους, εἰς θανασίμους κατηγο-

ρίας, εἰς ἀπηνεῖς ἀντεδικήσεις. Κατελαβάνοντο ὑπὸ ἐπιμένον μανίας νὰ πειράζωνται ἀετῆβαίως, νὰ βασανίζουν τὰς καρδίας των.

Ἡ Ἰπολύτη ἐπισκοπισθεῖσα συνεκεντρώθη συνοφρυωμένη καὶ κλειούσα τὸ στόμα, ἐν ᾧ ὁ Γεώργιος τὴν παρετήρει μὲ ἱεριστικὸν μειδίαμα.

— Οὕτως ἀρχίζει, ἐπανέλαθεν ὁ Γεώργιος, ἐπιμένον εἰς τὸ πικρὸν ἐκεῖνο μειδίαμα, εἰς τὸ ὅξυ ἐκεῖνο βλέμμα. Δοκιμάσεις εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς ἀνησυχίαν, εἶδος τι ἀρίστου ταραχῆς, τὴν ὅποιαν δὲν ἤξεύρεις ν' ἀποπνίξεις. Εὐρισκομένη πλησίον μου αἰσθάνεσαι ὅτι κατὰ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σου ἐξεγείρεται ἐναντίον μου, αἰσθάνεσαι σχεδὸν ἀπέχθειαν ὀρμέμευτον, τὴν ὅποιαν δὲν ἔμπορείς νὰ καταπνίξεις. Καὶ σιωπῆς, καὶ πρέπει νὰ καταβάλῃς μεγάλην προσπάθειαν διὰ νὰ μοῦ εἰπῆς μίαν λέξιν, καὶ παρανοεῖς ὅτι σοῦ λέγω, ἀκουσίως δὲ εἰς ἀσήμικτον ἀπάντησιν ἢ φωνὴν σου τραχυνεται.

Αὕτη οὕτε διὰ κινήματος τὸν διέκοψε. Τρωθείς ἐκ τῆς σιωπῆς ἐκείνης ὁ Γεώργιος ἐξηκολούθησεν. Ἐσπρωγνὴν αὐτὸν οὐχὶ μόνον ἡ σκληρὰ μανία νὰ βασανίσῃ τὴν σύντροφόν του, ἀλλ' ἐτι ευχαρίστησις τις ἀριστερῆς τῶν ἐξερευνησῶν κατασταθεῖσα λεπτότερα καὶ τεχνικώτερα ὑπὸ τῆς μορφοσεως. Οὗτος πρᾶγματι προσεπάθει νὰ ἐμβάλῃ εἰς τὰς λέξεις αὐτοῦ τὴν βεβαιότητα καὶ τὴν ἀποδεικτικὴν ἀριθειαν, τὰς ὅποιαις εἶχεν ἐκμάσει ἐκτὸν σελίδων τῶν Ἀναλυτῶν ἀλλ' ὡς εἰς τὰς μονολογίας αἱ διανοητικαὶ αὐτοῦ θεωρίαι ἀποτυπωθεῖσαι ἐμεγαλοποιοῦν καὶ ἠλλοιοῦν τὴν ἐσωτερικὴν κατὰστασιν εἰς ἣν ἀνερέροντο, οὕτως εἰς τὰς συνδιαλέξεις συγγαμίας ἢ προκατάληψις τῆς ὀυδερκείας ἐπεσκοπῆς τὴν ἐπιπρό-

— Τί εἶπες ;
Οὗτος ἐξεπλήγη ἀπὸ τὴν ἀπροσδοκίαν ἔκφρασιν τῆς καλοκαγαθίας ἐκείνης. Αἰσθάνθη ἐκ τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης ὅτι τὸν ἐνόησε καὶ τὸν ἐπὶ σὺνθεσθῆναι αὐξάνοντα τὸν οἶκτον δι' ἑαυτὸν.

— Τί εἶπες ; ἐπανέλαθεν ἡ Ἰπολύτη ἐγγίζουσα τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐπαυξήσῃ αἰσθητικῶς τὴν ἰσχύϊν τῆς γλυκύτητος τῆς.

— Τί εἶπες ; — οὗτος ἀπεκρίθη. — Ἀγαπῶ !

Αἱ λέξεις τοῦ ἀπόλεσκον πᾶσαν δικτικότητα. Δεικνύον τὴν ἀνίαντον αὐτοῦ πληρῆν ἐπὶ τὸν ἑαυτὸν του. Τὰ ἀόριστα μίσση, τὰ ὅποια ἐκινούντο εἰς τὸ βάθος τοῦ πνεύματός του ἐναντίον τῆς γυναικός, ἐφάνησαν ἐξαφανίζόμενα. Ἀνεγνώριζεν ἄδικον πᾶσαν μνησικακίαν ἐναντίον τῆς, πιστευὸν εἰς προσταγὴν ἀνωτέρων μοιραίων ἀναγκῶν. Ἡ ταλαιπωρία του δὲν προήρχετο ἐξ ἀνθρώπινου πλάσματος, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας τῆς ζωῆς. Οὗτος δὲν ὤφειλε νὰ παραπονῆται κατὰ τῆς ἐρωμένης, ἀλλὰ κατὰ τοῦ ἔρωτος. Ὁ ἔρωτος, εἰς τὸν ὅποιον ἐκ φύσεως ἴσται μὴ ἀκαταμάχητον παραστροφὴν ἅπασα ἢ ὑπαρξίς αὐτοῦ, ὁ ἔρωτος ἦτο ἡ μεγαλειτέρα τῶν ἐπιγείων θλίψεων, ἦτο δὲ συνδεθεὶς μὲ τὴν ὑπερτάτην ἐκείνην θλίψιν ἴσως μέχρι θανάτου.

Ἐν ᾧ ἐσιώπη ἀδμονῶν ἡ Ἰπολύτη τὸν ἠρώτησε.

— Νομίζεις Γεώργη ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ ;

— Καὶ, καλὰ. Πιστεύω ὅτι μὲ ἀγαπᾷς, ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔμπορείς νὰ μοῦ ἀποδείξῃς ὅτι ἐντὸς μινός, ἐντὸς χρόνου, ὅτι πάντοτε θὰ λογίζεσαι ὁμοίως εὐτυχῆς τοῦ νὰ ἦσαι ἰδική μου ; Ἡμπορείς νὰ μοῦ ἀποδείξῃς ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶσαι ὀλη ἰδική μου ; Τί κατέχω ἰδικόν σου ;

— Τὰ πάντα.

— Τίποτε, σχεδὸν τίποτε. Δὲν κατέχω ὅ,τι ἐπεθύμουν νὰ κατέχω. Μοῦ εἶσαι ἀγνωστὴ, ὡς οἰοῦντοτε ἄλλο ἀνθρώπινον πλάσμα, κλείεις ἐντὸς σου κόσμον δι' ἐμὲ ἀκατανόητον, καὶ τὸ σφοδρότερον πάθος δὲν θὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ τὸν κατανοήσω. Ἐκ τῶν συναισθησῶν σου, τῶν αἰσθημάτων σου, τῶν σκέψεων σου δὲν γνωρίζω, εἰμὴ ἐλάχιστον μέρος. Ἡ λέξις εἶνε σημεῖον ἀτελές. Ἡ ψυχὴ εἶνε ἀμεταβίβαστος. Σὺ δὲν ἔμπορείς νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ψυχὴν σου. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μεγαλειτέραν μέθην ἡμεῖς εἰμῆθα δύο, πάντοτε δύο, χωρισμένοι, ξένοι, ἐνδομύχως μόνον. Φίλω τὸ μέτωπόν σου, καὶ ὑπὸ τὸ μέτωπον ἐκεῖνο ἴσως κινεῖται σκέψις, ἡ ὅποια δὲν εἶνε ἰδική μου. Σοῦ ὀμιλῶ καὶ ἴσως μία φράσις σοῦ ζυγνᾷ εἰς τὸν νοῦν ἐνθύμησιν ἄλλων χρόνων καὶ ὄχι τοῦ ἔρωτός μου. Ἐνας ἀνθρώπος διαβαίνει, σὲ κυττάζει καὶ εἰς τὸν νοῦν σου γεννᾶται μία κίνησις, τὴν ὅποιαν δὲν ἔμπορείς ν' ἀνακαλύψῃς. Δὲν γνωρίζω πῶς χαρὰς μία ἀντανάκλασις τῆς ἐσωτερικῆς σου ζωῆς σὲ τίζει τὴν παρούσαν στιγμὴν. Ὡ ! διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνην αἰσθάνομαι ὀρθὸν παραρροσύνης ! Εὐρισκομαι πλησίον σου, αἰσθάνομαι νὰ μὲ κριεῖν ἢ ἀγαλλιάσεις, τὴν ὅποιαν εἰς μερικὰς στιγμὰς μοῦ προσεῖνε μόνῃ ἡ παρούσα σου. Σὲ χαιδεύω, σοῦ ὀμιλῶ, σὲ ἀκούω καὶ παραδίδομαι εἰς τὴν χαρὰν. Διὰ μίαν μίαν σκέψιν μὲ παχύνω. Ἐάν, ἐν ἀγνοίᾳ μου, ἤθελον ἐξυπνήσει εἰς σὲ ἐνθύμησιν, τὸ φαντάσμα συναισθησῶν, τὴν ὅποιαν ἐδοκίμασες, μελαγχολίαν μακροσμένην ἡμερῶν. Δὲν θὰ γνωρίζω νὰ σοῦ εἰπῶ τὰ παθητικὰ μου. Ἡ θερμότης ἐκείνη, τὴν ὅποιαν μοῦ ἐδίδοι τὸ ἀπατηλὸν αἰσθημα τῆς μεταξὺ μας ἐκδηλώσεως, διὰ μίαν σβύνηται. Μὲ ἀπορροφῶ, ἀπομακρύνεσαι, γίνεσαι ἀπρόσιτος. Ἐγὼ μόνω μόνος εἰς

— Εὐρηκα εὐρηκα. Δὲν πταίεις. Ἐκάστη ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἐγκαλεῖ ποσότητα αἰσθητικῆς δυνάμεως, ὅπως διατεθῆ εἰς ἔρωτα. Ἐξ ἀνάγκης ἡ ποσότης ἐκείνη καταναλισκείται μὲ τὸν καιρὸν, ὡς καθε ἄλλο πρᾶγμα. Ὅταν αὕτη ἐξαντληθῇ, καμμία προσπάθεια δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ὅπως ὁ ἔρωτος τελειώσῃ. Σὺ μὲ ἀγαπᾷς πρὸ πολλοῦ, σχεδὸν πρὸ δύο χρόνων. Τὴν δευτέραν Ἀπριλίου συμπίπτει ἡ δευτέρα ἐπέτειος. Ἐσκέφθης τοῦτο ;

Αὕτη ἐσεισε τὴν κεφαλὴν, οὗτος δὲ ἐπανέλαθεν ὡς νὰ ὤμιλε μόνος του.

— Δύο χρόνια !

— Ὁδυσσεὺς πρὸς κάθισμα, καὶ ἐκάθισαν.

Ἡ Ἰπολύτη καθ' ἣν στιγμὴν ἐκινε νὰ καθίσῃ ἐφαίνετο κατὰσκοπος, σχεδὸν κατηρῆς. Βαρεῖα ἄμαξα μελανὴ διήλθε τῆς δεινδροστογίας προξενήσασα θόρυβον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἐκ τῆς ὁδοῦ Φλα-

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΝΟΥΤΣΙΟ

μινίας ἐφθάνεν ἀσθενὲς ἤχος σάλπιγγος. Ἡ σιγὴ κατέλαθε καὶ πάλιν τὰ δένδραφυτεμένα περὶς μέρη. Ὀλίγη σταγόνας ὕδατος ἐπιπτον.

— Θὰ εἶνε πένθιμος ἡ δευτέρα αὕτη ἐπέτειος, ἐπανέλαθεν ὁ Γεώργιος, ἀδυσώπητος κατὰ τῆς ἀφώνου Ἰπολύτης. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ τὴν ἰορτάσωμεν. Εὐχαριστοῦμαι εἰς τὰ πικρὰ πρᾶγματα.

Ἡ Ἰπολύτη ἐξεδήλωσε τὴν λύπην τῆς μὲ μειδίαμα ἀπροσδοκίαν καὶ μὲ ἀνέλπιστον γλυκύτητα.

— Διατί ὅλας αὐτὰς τὰς φαρμακερὰς λέξεις ;

Προσῆλωσε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἐπὶ τοῦ Γεωργίου ὡς εἰ θέλουσα νὰ διεισδύσῃ ἐντὸς τῆς σκέψεώς του. Ἀμφοτέροι ἐκ νέου ἐδοκίμασαν ἀνέκραστον ἀδμονίαν νὰ διαγνώσῃ ὁ εἰς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἄλλου. Αὕτη ἐγνώριζε καλῶς ὅ, ὅποιον οὐρακάλων δεινῶν ἐκουρεύετο ὁ ἔραστής τῆς. Ἐγνώριζε καλῶς τὴν κρυφίαν αἰτίαν τῆς λύπης ἐκείνης. Ἐπρόσθεσεν ὅπως τὸν ἀναγκάσει νὰ ὀμιλήσῃ καὶ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν θλίψιν του.

— Τί εἶπες ;

Οὗτος ἐξεπλήγη ἀπὸ τὴν ἀπροσδοκίαν ἔκφρασιν τῆς καλοκαγαθίας ἐκείνης. Αἰσθάνθη ἐκ τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης ὅτι τὸν ἐνόησε καὶ τὸν ἐπὶ σὺνθεσθῆναι αὐξάνοντα τὸν οἶκτον δι' ἑαυτὸν.

— Τί εἶπες ; ἐπανέλαθεν ἡ Ἰπολύτη ἐγγίζουσα τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐπαυξήσῃ αἰσθητικῶς τὴν ἰσχύϊν τῆς γλυκύτητος τῆς.

— Τί εἶπες ; — οὗτος ἀπεκρίθη. — Ἀγαπῶ !

Αἱ λέξεις τοῦ ἀπόλεσκον πᾶσαν δικτικότητα. Δεικνύον τὴν ἀνίαντον αὐτοῦ πληρῆν ἐπὶ τὸν ἑαυτὸν του. Τὰ ἀόριστα μίσση, τὰ ὅποια ἐκινούντο εἰς τὸ βάθος τοῦ πνεύματός του ἐναντίον τῆς γυναικός, ἐφάνησαν ἐξαφανίζόμενα. Ἀνεγνώριζεν ἄδικον πᾶσαν μνησικακίαν ἐναντίον τῆς, πιστευὸν εἰς προσταγὴν ἀνωτέρων μοιραίων ἀναγκῶν. Ἡ ταλαιπωρία του δὲν προήρχετο ἐξ ἀνθρώπινου πλάσματος, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας τῆς ζωῆς. Οὗτος δὲν ὤφειλε νὰ παραπονῆται κατὰ τῆς ἐρωμένης, ἀλλὰ κατὰ τοῦ ἔρωτος. Ὁ ἔρωτος, εἰς τὸν ὅποιον ἐκ φύσεως ἴσται μὴ ἀκαταμάχητον παραστροφὴν ἅπασα ἢ ὑπαρξίς αὐτοῦ, ὁ ἔρωτος ἦτο ἡ μεγαλειτέρα τῶν ἐπιγείων θλίψεων, ἦτο δὲ συνδεθεὶς μὲ τὴν ὑπερτάτην ἐκείνην θλίψιν ἴσως μέχρι θανάτου.

Ἐν ᾧ ἐσιώπη ἀδμονῶν ἡ Ἰπολύτη τὸν ἠρώτησε.

— Νομίζεις Γεώργη ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ ;

— Καὶ, καλὰ. Πιστεύω ὅτι μὲ ἀγαπᾷς, ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔμπορείς νὰ μοῦ ἀποδείξῃς ὅτι ἐντὸς μινός, ἐντὸς χρόνου, ὅτι πάντοτε θὰ λογίζεσαι ὁμοίως εὐτυχῆς τοῦ νὰ ἦσαι ἰδική μου ; Ἡμπορείς νὰ μοῦ ἀποδείξῃς ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶσαι ὀλη ἰδική μου ; Τί κατέχω ἰδικόν σου ;

— Τὰ πάντα.

— Τίποτε, σχεδὸν τίποτε. Δὲν κατέχω ὅ,τι ἐπεθύμουν νὰ κατέχω. Μοῦ εἶσαι ἀγνωστὴ, ὡς οἰοῦντοτε ἄλλο ἀνθρώπινον πλάσμα, κλείεις ἐντὸς σου κόσμον δι' ἐμὲ ἀκατανόητον, καὶ τὸ σφοδρότερον πάθος δὲν θὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ τὸν κατανοήσω. Ἐκ τῶν συναισθησῶν σου, τῶν αἰσθημάτων σου, τῶν σκέψεων σου δὲν γνωρίζω, εἰμὴ ἐλάχιστον μέρος. Ἡ λέξις εἶνε σημεῖον ἀτελές. Ἡ ψυχὴ εἶνε ἀμεταβίβαστος. Σὺ δὲν ἔμπορείς νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ψυχὴν σου. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μεγαλειτέραν μέθην ἡμεῖς εἰμῆθα δύο, πάντοτε δύο, χωρισμένοι, ξένοι, ἐνδομύχως μόνον. Φίλω τὸ μέτωπόν σου, καὶ ὑπὸ τὸ μέτωπον ἐκεῖνο ἴσως κινεῖται σκέψις, ἡ ὅποια δὲν εἶνε ἰδική μου. Σοῦ ὀμιλῶ καὶ ἴσως μία φράσις σοῦ ζυγνᾷ εἰς τὸν νοῦν ἐνθύμησιν ἄλλων χρόνων καὶ ὄχι τοῦ ἔρωτός μου. Ἐνας ἀνθρώπος διαβαίνει, σὲ κυττάζει καὶ εἰς τὸν νοῦν σου γεννᾶται μία κίνησις, τὴν ὅποιαν δὲν ἔμπορείς ν' ἀνακαλύψῃς. Δὲν γνωρίζω πῶς χαρὰς μία ἀντανάκλασις τῆς ἐσωτερικῆς σου ζωῆς σὲ τίζει τὴν παρούσαν στιγμὴν. Ὡ ! διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνην αἰσθάνομαι ὀρθὸν παραρροσύνης ! Εὐρισκομαι πλησίον σου, αἰσθάνομαι νὰ μὲ κριεῖν ἢ ἀγαλλιάσεις, τὴν ὅποιαν εἰς μερικὰς στιγμὰς μοῦ προσεῖνε μόνῃ ἡ παρούσα σου. Σὲ χαιδεύω, σοῦ ὀμιλῶ, σὲ ἀκούω καὶ παραδίδομαι εἰς τὴν χαρὰν. Διὰ μίαν μίαν σκέψιν μὲ παχύνω. Ἐάν, ἐν ἀγνοίᾳ μου, ἤθελον ἐξυπνήσει εἰς σὲ ἐνθύμησιν, τὸ φαντάσμα συναισθησῶν, τὴν ὅποιαν ἐδοκίμασες, μελαγχολίαν μακροσμένην ἡμερῶν. Δὲν θὰ γνωρίζω νὰ σοῦ εἰπῶ τὰ παθητικὰ μου. Ἡ θερμότης ἐκείνη, τὴν ὅποιαν μοῦ ἐδίδοι τὸ ἀπατηλὸν αἰσθημα τῆς μεταξὺ μας ἐκδηλώσεως, διὰ μίαν σβύνηται. Μὲ ἀπορροφῶ, ἀπομακρύνεσαι, γίνεσαι ἀπρόσιτος. Ἐγὼ μόνω μόνος εἰς

τρομερῶν ἀπομύωνσιν. Δέκα, εἴκοσι μῆνες οἰκειότητος δὲν εἶνε πλέον τίποτε. Μοῦ φαίνεσαι ξένη, ὡς ὅταν δὲν μὲ ἤγαπας. Δὲν σὲ χαιδεύω πλέον, δὲν ὀμιλῶ πλέον, συγκεντρώνομαι, ἀποφεύγω ὅποιονδήποτε ἐξωτερικὴν ἐκδηλώσιν, φοβοῦμαι μήπως πᾶσα ὀθησις ἠμπορήσῃ νὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὸ βάθος τοῦ νοῦ σου τὴν ἀδελφὸν ἐκείνην ὑποστάθην, τὴν ὅποιαν ἔχει σωρεύσει ἡ ἀμετάκλητος ζωὴ. Τότε μὰς καταλαμβάνει ἡ μακρὰ ἀγωνιώδης σιωπὴ, κατὰ τὴν ὅποιαν αἱ δυνάμεις τῆς καρδίας καταναλισκονται ἀνορελῶς, ἐλεινῶς. Σὲ ἔρωτῶ τί σκέπτεσαι. Σὺ μοῦ ἀποκρίνεσαι τί σκεπτεσαι. Ἐγὼ δὲν γνωρίζω τὴν σκέψιν σου, σὺ δὲν γνωρίζεις τὴν ἰδικήν μου. Ὁ χωρισμὸς γίνεται πάντοτε μεγαλειτέρος, γίνεται ἀβυσσος. Νὰ κυττάξῃ τις εἰς τὴν ἀβυσσον ἐκείνην εἶνε ἀγωνία τόσον μεγάλη, ὥστε ἀπὸ τυφλῶν ὀρμέμευτον συμπαράσφραμα καὶ πίπτω εἰς τὴν ἀρχαίην σου, σὲ σφίγγω ὡς νὰ ἤθελον νὰ σὲ πνίξω, ἀνυπόμονος νὰ σὲ ἀποκτίσω. Ἡ ἡδονὴ εἶνε ὑψηλὴ, ὡς οὐδέποτε. Ἄλλ' ὅποια ἡδονὴ ἔμπορεῖ νὰ ἀνταμείψῃ τὴν ἀπειρον κατῆρειαν, ἢ ὅποια ἐπέρχεται ;

Ἡ Ἰπολύτη εἶπεν.

— Ἐγὼ δὲν δοκιμάζω αὐτό. Περισσότερον παραδίδομαι εἰς τὸ αἰσθημα μου. Ἴσως ἀγαπῶ περισσότερο.

Ἐκ νέου ἡ ἐπιθεωρήσεως ὑπερῶς ἐκέντησε τὸν ἀσθενῆ.

Ἡ Ἰπολύτη εἶπεν.

— Σκέπτεσαι πολὺ. Παρακολουθεῖς πολὺ τὴν σκέψιν σου. Ἡ σκέψις σου σὲ σφύρει ἰσως περισσότερο παρ' ὅσον ἐγὼ σὲ σφύρω, ἐπειδὴ πάντοτε εἶνε νῆα καὶ διάφορος, ἐνῶ ἐγὼ ἔλασα πᾶν νέον. Κατὰ τὸν πρῶτον καιρὸν τοῦ ἔρωτός σου ἦσο ὀλιγώτερον σκεπτικὸς καὶ πλέον αὐθόρμητος. Δὲν εἶγες ἀκόμη λάβει τὴν εὐχαρίστησιν τῶν θλιβερῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ ἦσο γενναίωτος ἀπὸ φιλήμματα ἢ ἀπὸ λέξεις. Ἀρ' ὅτου, ὡς λέγεις, ἡ λέξις εἶνε ἀτελής σημεῖον, δὲν πρέπει νὰ κἀρωμεν κατὰχρησιν αὐτῆς. Κατὰχρησιν σχεδὸν πάντοτε μὲ δριμύτητα.

Μετὰ ταῦτα, κατόπιν διαλείμματος σιωπῆς, ἡ Ἰπολύτη δειλαθεῖσα ὑπὸ φράσεως τινος καὶ μὴ δυναμένη νὰ ἀντιβῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν προφῆρῃ προσέθεσε.

— Ἡ ἀνατομία προϋποθέτει τὸ πτώμα.

Ὡς ἐπρόσθεσε τὴν λέξιν ταύτην τὸ μετενόησεν. Ἡ φράσις ἔρανη εἰς αὐτὴν χυδασιότη, δριμύεια, ὀλίγον ἀρμυζούσα εἰς γυναικα, (Ἀκολουθεῖ)

ΕΒΔΟΜΑΣΙΑΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Παναγιώτης Μαυρομυγῆλης.

Διεξεργάμενοι κατ' αὐτὰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀναστασίου Γουδα «Βίους παραλλήλους τῶν ἐπὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος διαπρεφάντων ἀνδρῶν» μετ' ἀπορίας εἶδομεν ὅτι οὐδόλιος ἀναφέρεται Παναγιώτης τις Μαυρομυγῆλης, σπουδαῖον διδακταμῆτις πρόσωπον κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας πολέμου. Ὅθεν εὐκαρὸν ἠγοῦμεθα νὰ φερόμεν εἰς φῶς τὸ μέχρι τοῦδε ἀγνωστον τῆς ἱστορικῆς τῶν Μαυρομυγῆλων οἰκογενεῖας τοῦτο πρόσωπον.

Κατὰ τὰς πληροφορίες, ἃς ἠρῶσθημεν ἐκ τινος παρὰ τῷ πατρὶ ἡμῶν ἀρχαιοφυλακείου ἐπισήμου ἐγγράφου, προκύπτει ἡμῖν ὅτι ὁ ἐκ Μάνης λογαγὸς (Capitan) Παναγιώτης Μαυρομυγῆλης ἐπὶ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ὄλα ἔτη ὑπηρέτησε τὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Ρωσσίας αὐτὴν διεκρήθη πάντοτε, ἰδίως δ

15 'Ιουνίου 1813. 'Η χήρα τούτου, 'Ανδριάννα ὀνόματι, ὑπάνδρευσε μίαν τῶν θυγατέρων αὐτῆς, τὴν Μαρίαν, μετὰ τοῦ ἐκ τῆς κόμης Φαγιῶν τῆς Ζακύνθου 'Ιωάννου Ρένεση, τῆ 18 Δεκεμβρίου 1816, μεταβῆσα δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ἦτοι τῆς 'Αντζολέτας θυγατρὸς καὶ Αἰκατερίνης ὑπηρετίας, ἐπικηλῆθη εἰς Ζάκυνθον τὸ 1826.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἀγνώστου Παναγιώτου Μαυρομυγᾶλη, Ζακύνθος 1897.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Συγγραφέως τῆς Ἱστορίας τῶν 'Αθηνῶν.

Προσφώνησις εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΓΕΡΟΝΤΑ

'Ολίγας καὶ προχείρους λέξεις ἀπευθύνων πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ 'Ηρακλείου Γέροντα, δὲν πράττω τοῦτο ἐκ συγγενικῆς ὁρμώμενος ἀγάπης· δὲν θὰ ἐξυμνήσω τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ὡς ἀτόμου, ὡς παλίου, ὡς συζύγου καὶ πατρός, ὡς συγγενοῦς, ὡς φίλου· οὐδὲ θάναπτύξω τὰς πρὸς τὸ Κράτος ἐνδόξους καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν εὐεργετικὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ. 'Η φιλοπατρία αὐτοῦ, ἡ εὐθύτης, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ καλοκαγαθία καὶ φιλοσοφία αὐτοῦ, εἶναι δυσπεριγραπτά καὶ πασίγνωστα. 'Εν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ ὡς ἀντιπροσώπου τῆς 'Ελλάδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Προύσῃ, ἐν 'Ρόδῳ, ἔθαυμάσθη οὐ μόνον διὰ τὸ ἀνάκτατον αὐτοῦ καὶ ὀξυδερκέος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ σθένος μετ' οὗ ἀντιμετώπισα τοὺς κινδύνους, οὓς ὑφίσταται πᾶς ὁ ἐκπροσωπῶν ἔθνος εὐγενὲς ἐν μέσῳ τῶν βαρβάρων.

'Επὶ τὸ βῆμα τοῦτο μὲ φέρει μόνον ἡ πρὸς τὰς 'Αθήνας καὶ πᾶν τὸ μετ' αὐτῆς συνδεδεμένον λατρεῖα· ἡμιῶ ἐξ ὀνόματος τῶν 'Αθηνῶν, εἰς ὧν τὸν βίον ἐνέκυψα.

Εἰς ἕνα κίονα τῶν Προπολαίων ὑπάρχει δι' ἀσπίδος κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή: *Μιχαὴλ 'Ιωάννου τοῦ Σωτηριανοῦ ἔτει 1154.*

Εἰς τὸν Παρθενῶνα δὲν ἐλάτρευετο τότε πλέον ἡ ἐκπροσωπούσα τὴν 'Ελληνικὴν Σοφίαν Παρθένος, ἀλλ' ἐκπροσωπούσα τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ ἄσειλον καὶ πάναγον 'Αειπάρθενος, ἡ δεδεξιμένη τὴν 'Αθηνῶν Παναγία, ἡ φέρουσα τὰ ἱερόνυμα 'Αθηναία, Σώτειρα ἢ Γοργοπεπῆκος· εἰκονίζομένη ὀρθία, μετ' ἑλληνικὴν ἀμφοτέρωθεν καὶ ἄνευ τοῦ 'Ιησοῦ.

'Ο Παρθενῶν δὲν εἶχεν ἔτι καταληρῆθῃ ὑπὸ τῶν φράγκων τῷ 1204 τότε, καὶ μεταβλήθῃ εἰς Δοτικὸν ναὸν οὔτε ὑπὸ τῶν Τούρκων τὸ 1456, μεταβλήθῃ εἰς Τζαμίον. 'Ητο ἐκκλησία ὀρθόδοξος, εἰς ἣν προσερχόμενοι προσεκύνοῦν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, ἀνίσχυροὶ πρὸς τῆς θεότητος.

Τὸ ἔτος 1154 ἔχει ὡς χρονολογίαν, ὡς εἶπομεν, ἡ ἐπιγραφή τοῦ Σωτηριανοῦ.—Σωτηριανὸς δὲ εἶναι τὸ προαιώνιον ἐπίνομον τῆς οἰκογενείας, τοῦ «Γέροντος» προσληθόντος ἐκ τοῦ ἀξιωματοῦ τῆς δημεγεροντίας. — Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην πρῶτος διέκρινεν, καίτοι μὴ ὄλων ὀρθῶς ἀνέγνω ὁ σφόδρως ῥωσσοῦς 'Αρχιμανδριτῆς 'Αντωνίνος.

Οἱ αἰῶνες διαδέχονται ἀλλήλους ὡς κόκκον ἄμμου ἐν τῷ ἀπείρῳ τῆς αἰωνιότητος χρονομέτρῳ.

'Η ἑλλησις τοπικῶν εἰδήσεων καὶ στοιχείων ἑλληνικῶν πρὸς ἐκτενῆ ἀναβίωσιν τοῦ παρελθόντος τῆς ὑπάτης τῶν πόλεων στερεὴ ἡμᾶς τῆς συνεχοῦς δράσεως τῶν μεγάλων τῶν 'Αθηνῶν οἰκογενειῶν. Μετὰ τὸν Μιχαὴλ Σωτηριανὸν τοῦ 1154 μόλις τῷ 1672 ἀνευρίσκωμεν τὸν 'Αλέξανδρον Σωτηριανὸν Γέροντα 'Αρχοντα 'Αθηναίων.

Εἰς τὰ πολυθρόλλητα χρονικά τοῦ 'Ανθίμου εὐρίσκομεν τὸν Βασιλεῖον Γέροντα ἀποσταλέντα τῷ 1700 εἰς Κωνσταντινουπόλιν ὅπως ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ τυράννου 'Αθηνῶν Χατζῆ 'Αλῆ Χοσεκῆ.

'Επὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ἐν Καισαριανῇ ἐκκλησίας βλέπομεν ἐπιτύμβιον πλάκα, φέρουσαν τὴν ἐπιγραφὴν *Παναγιώτης Σωτηριανοῦ 'Αλεξάνδρου 1789.*

'Η πλάξ αὕτη—ἡς ὁμοία ἀποτελοῦσα φαίνεται κατὰ τὴν λάξευσιν, κατὰκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ 'Αγγιλλέως Γέροντος—φέρει ἐπὶ κεφαλῆς τὸν δικέφαλον κέτον τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς εὐγενείας τὸ σύμβολον.

Εἰς τὴν δεξιὰν παραστάδα τῆς θύρας κελλίου τινὸς τῆς ἐρειπωθείσης Μονῆς τοῦ 'Υμηττοῦ, τῆς Μονῆς 'Ιωάννου τοῦ Καρραῖα, βλέπομεν κεχαραγμένην ἐπιγραφὴν, ἀρρομένην διὰ τοῦ 'Αραβῆ τέχνη καὶ μετ' αὐτὸ φέρουσαν τὸ ὄνομα 'Αλεξάνδρου τοῦ Σωτηριανοῦ, ὑπὸ χρονολογίαν 1815, μετ' ἄλλων τινῶν, πάντων μελῶν τῆς φιλομούσου 'Εταιρείας 'Αθηνῶν, τῆς προδρόμου ταύτης τῆς φιλικῆς 'Εταιρείας καὶ τῆς 'Εθνικῆς τῆς σήμερον.

'Ἦδη τὸ ἑξαετήριον τοῦ 1821 ἔχει ἡγήσῃ. Οἱ Τούρκοι τῶν 'Αθηνῶν περιτρομοὶ συναθροίζονται ἐν τῷ ἱεροσπουδαστηρίῳ, τῷ πασιγνώστῳ Μενδραπέ, καὶ ἀποραρίζουσι τὴν γενικὴν σφαγὴν τῶν ἀρρένων κατοίκων, ἀπλῶν πάντων.

Προσέρχονται τότε μετὰ θάρρους, προσφέροντες ἑαυτοὺς θύματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, οἱ τρεῖς δημογέροντες τῶν 'Αθηνῶν Παλαιολόγος

Βενιζέλος, Προκόπιος Βενιζέλος καὶ 'Αγγελος Σωτηριανὸς Γέροντες καὶ ἐγγυῶνται διὰ τῆς ἰδίας ζωῆς περὶ τῶν εἰρηνικῶν διαθέσεων τῶν κατοίκων τῶν 'Αθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς πάσης, ἐδῶ πρὸ τινῶν ἤδη ἡμερῶν τὸ πλοῖον τοῦ μεγάλωφρονος πατριώτου Παναγῆ Σκουζῆ εἶχε κομίσαι χάριν τοῦ ἄγωνος κρυφίως ὄπλα, τὰ ὅποια αὐτοὶ οὗτοι οἱ Δημογέροντες καὶ μεμνημένοι εἰς τὰ τοῦ κινήματος, εἶχον ἀποκρύψῃ ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς Χατζῆ Ζαχαρίτσα τὴν οἰκίαν.

'Ετέθησαν οἱ θυμῶν ἐν τῷ βυζαντινῷ πύργῳ τοῦ Προπολαίου, τῷ πρὸ τινῶν ἐτῶν κρημισθέντι, ὅσοθεν τὴν ἐπιούσαν ἤκουσαν οἱ δεσμοῦται κροτοῦντα τὰ ὄπλα τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν.

Βαρβαῖαι ἀλύσεις προσεδέθησαν εἰς αὐτοὺς τότε· οἱ συμπαθοῦντες τοὺς δούλους 'Ελλήνας δούλοι Αἰθίοπες ἔριπτον αὐτοῖς κρυφίως τεμάχια ἄρτου, οἱ δὲ Τούρκοι κρινόντες αὐτοὺς νὰ δεψήσωσι, τοῖς ἔδωκαν νὰ πῶσι τὸ αἷμα τῶν πρώτων σφαγέντων συμπολιτῶν αὐτῶν.

Τὰ τῆς δίκης αὐτῶν ἐνώπιον τῶν πασσάδων, ἡ δραπέτευσις ὅπως συνέγίσασιν τὰ πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας αὐτοῦ, εἶνε ἔργον τῆς ἱστορίας.

Τοιοῦτου πατρός υἱὸς ὁ 'Ηρακλῆς Γέροντος ἐγεννήθη ἐν Αἰγίῳ, ὅπου εἶχε καταφύγει ἡ μήτηρ του μετὰ τῶν λοιπῶν τέκνων τῆς.

Εἰς τὸν Οὐρανὸν τῆς 'Ελλάδος ἀνήγχετο εἰσέτι τότε ὡς θυμίαμα ὁ καπνὸς τῆς πυρίτιδος τῶν ὄπλων τῆς ἐλευθερίας.

Τὸ αὐτὸ θυμίαμα ἀνυψοῦται καὶ τότε πρὸς τὸν αὐτὸν Οὐρανὸν τῆς 'Ελλάδος, ἀλλ' ὁ 'Ηρακλῆς Γέροντος δὲν ἔχῃ, ὅπως ἴδῃ ἐλευθερίαν τὴν ἐνδοξοτάτην γονίαν τῆς 'Ελληνίδος γῆς. Θὰ τὸ μάθη ὅμως ἡ ψυχὴ του, καὶ ἐξ ἀγαλλιᾶσεως θὰ σκιρτήσῃ τὸ σῶμα του εἰς τὸν τάρον τὴν ἀτέρμονα μελανίαν.

Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ 'Ηρακλείου Γέροντα ἀποχαιρετίζω ἀγνὸν καὶ γνήσιον τεμάχιον 'Αθηναϊκοῦ ἀρχαίου καλλιτεχνήματος.

Οὗτος δὲ εἶνα κυρίως ὁ λόγος, ὅστις μᾶς ἠνάγκασε, μετ' ὅλον τὸ βαρὺ πῆθος τὸ ἠπλοῦν πιέζει τὸ στήθος μου, ν' ἀπευθύνω αὐτῷ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου τὸ τελευταῖον χαῖρε!

Γαλλικὴ 'Ακαδημία.

Τὴν 13 ἰσταμένου μηνὸς ἐγένετο ἐν τῇ Γαλλικῇ 'Ακαδημίᾳ ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Κώστα δὲ Μπωρεγκάρ ὡς μέλους αὐτῆς διαδεδομένου τοῦ Δουπέ. 'Η ἐκλογή τοῦ Μπωρεγκάρ δὲν ἀντεπεκρίθη εἰς τὸ γενικὸν ἀίσθημα τῶν ἐν Παρίσιος ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων, πολλοὶ δὲ ἔγραψαν μετὰ τινος δοιμύτατος περὶ τῆς φιλολογικῆς ἀξίας τοῦ νέου 'Ακαδημαϊκοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι πολὺ ἐδάρουν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μπωρεγκάρ ἡ ἐκ Σαβοῖας καταγωγή του. Διότι ἡ Σαβοῖα εἶναι ὡς γνωστόν, ἡ νεωτάτη χώρα ἡ προσαρτηθεῖσα εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Μπωρεγκάρ ἀνήκει εἰς μίαν τῶν διασημοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Σαβοῖας. Συνελθὼν μετὰ τὸ 1870 εἰς τὸν πολιτικὸν βίον καὶ ἐκλεγείσας βουλευτῆς ἀκαρ εἰ παρρητήθη τῆς πολιτικῆς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα.

Καλλιτεχνικὴ συλλογὴ.

'Η λαϊκὴ Οὐάλλης ἐκκληροδότησεν εἰς τὴν ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν τὰς συλλογὰς ἔργων ζωγραφικῆς, κεραμικῆς, ἐπίπλων, ὄπλων κλπ. τὰς κατάρτισθεις διὰ πολλῶν κόπων καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ προαποθανόντος συζύγου τῆς. 'Εν μόνον ὄρον ἔταξεν ἡ κληροδότις εἰς τὴν κληροδόχον τὴν ἀνέγερσιν εἰδικοῦ κτιρίου πρὸς τοποθέτησιν τῶν συγγραμῶν ἐν κεντρικῇ θέσει τοῦ Λονδίνου, φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν: «*Συλλογὴ Ριχάρδου Οὐάλλης*». 'Η γρηματικὴ ἀξία τῆς συλλογῆς ταύτης ἀναριθμήτως ὑπὸ τῶν εἰδημόνων εἰς τριαὶν ἑκατομ. λιρῶν.

Τυπογραφικὰ παροράματα.

'Εν τῷ εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον καταχωρισθέντι μέρει τῆς Εἰσαγωγῆς τοῦ κ. Φλογαίτου εἰς τὰς Νεφέλας τοῦ 'Αριστοφάνους παρεστέρησαν ἕνα τυπογραφικὰ σφάλματα, ὧν τὰ ἐξῆς δύο, παραλλάσσοντα παντελοῦς τὴν ἔννοιαν, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον ἀπαραιτήτως νὰ διορθώσωμεν:

'Εν παραγράφῳ τρίτῃ ἐτυπώθη «*δυνατὸν νὰ ἦναι γέννημα τοῦ παιζόντος*» ἀντὶ «*δυνατὸν νὰ ἦναι γέννημα τοῦ παίζοντος*».

'Ες παραγράφῳ ἕκτῃ ἐτυπώθη «*ἀλλ' ἄτε μυστικὸς ὢν*» ἀντὶ «*ἀλλ' ἄτε μοισεικὸς ὢν*».

Τὰ «*Ὀλύμπια*» ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου θὰ ἐκτυποῦνται ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου ἐπὶ τούτῳ προμηθευθέντες αὐτὸν ἐξ Εὐρώπης, τὸ δὲ καλλιτεχνικὸν μέρος αὐτῶν ἀπὸ προσεχοῦς φύλλου θάστολιζῶσι εἰκόνες πρῶτην φορὰν δημοσιευόμεναι εἰς ἑλληνικὸν περιοδικόν.